

Wschodnia granica przypomina ser szwajcarski

- strona 3

Socjalizmu czar przypomnienia wart

- strona 4

Jako bigamistę napiętnować można każdego, bo Temidzie tak wygodniej

- strona 4

Żywotność, inteligencję i urodę Gruzinów sławi Zbigniew Żakiewicz

- strona 5

Agnieszka Fatyga jako VIP w kuchni

- strona 8

BLACHY KWASOODPORNE

SPRZEDAŻ PROMOCYJNA

CENTROSTAL SOMA tel. 52 47 61

DZIENNIK BAŁTYCKI

Nr 47 (15297) Rok L indeks 350028 ISSN 0137/9062 Nakład 174 770 egz.

Piątek, 24 lutego 1995 r. Cena 60 gr (6000 zł)

ENERGOOSZCZĘDNE ŹRÓDŁA ŚWIATŁA OSRAM PHILIPS NAJTANIEJ!!! ELECTRICIAN

Samochody policjantów i prokuratorów po publikacjach „DB”

SMRODEK SPALINOWY

Gdańscy prokuratorzy i policjanci nie naruszyli prawa kupując samochody od niemieckiej firmy ubezpieczeniowej HUK-Verband, ale transakcje te budzą zastrzeżenia co do bezstronności w prowadzonych przez nich postępowaniach - twierdzi Jerzy Zimowski, zastępca szefa MSW. Sprawa nabrała rozgłosu po serii publikacji w „DB” jesienią 1994 r. W ubiegły piątek, za sprawą interpelacji posła Ryszarda Zająca (SLD), stała się jednym z tematów debaty sejmowej.

HUK-Verband jest firmą reprezentującą w krajach Europy środkowo-wschodniej interesy niemieckich towarzystw ubezpieczeniowych. Jej działalność dotyczy przede wszystkim odzyskiwania samochodów, które padły łupem złodziei w Niemczech. Zdaniem MSW

W woj. gdańskim samochody odzyskane przez niemieckie towarzystwa ubezpieczeniowe kupiło - w 1993 i 1994 roku - 9 prokuratorów i 10 policjantów. Sprawa ta stała się przedmiotem odrębnych kontroli MSW i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Według ministra Zimowskiego, prokuratorzy kupowali następujące samochody: audi 100 z 1987 r. - za 3 tys. marek niemieckich; audi 80 z 1988 r. - 3 tys. marek; volkswagen golf (1989) - 5,8 tys. marek; volkswagen golf (1987) - 3 tys. marek; fiat tipo (1991) - 3 tys. marek; vol-

kswagen golf (1991) - 4 tys. marek; fiat tipo (1989) - 4 tys. marek.

Policjanci: audi 80 z 1990 r. - 8 tys. marek; mercedes 250 (1991 r., po wypadku) - 5,4 tys. marek; volkswagen golf (1988) - 4,5 tys. marek; audi 80 z 1987 r. - 6 tys. marek; audi 80 (nie zdołano ustalić roku produkcji) - 3 tys. marek; audi 100 - 106 mln starych złotych. Ponadto dwa samochody po wypadku: honda civic i toyota carina - w jednym przypadku 100 mln złotych, w drugim - 1 tys. marek. Minister zasugerował, że stan tego ostatniego sa-

mochodu był na tyle zły, że policjantowi nie udało się go remontować.

Według ustaleń „DB”, ceny w większości nie zawierają kosztów opłat granicznych. Natomiast lista samochodów podanych przez min. Jerzego Zimowskiego nie jest pełna, wynika z niej bowiem, że dziewięciu prokuratorów nabyło zaledwie 7 aut, a dziesięciu policjantów - 8.

Fragmenty sejmowej dyskusji poświęconej tej sprawie z udziałem ministra i posłów na str. 2.

Roman Daszczyński

PSL nadal w koalicji

Potwierdzając na czwartkowym posiedzeniu porozumienie koalicyjne z SLD, Rada Naczelna PSL zobowiązała klub parlamentarny Stronnictwa do realizacji zawartych w nim zapisów zgodnie z porozumieniem koalicyjnym i konstytucją.

(PAP)

O tym czy będzie nowy rząd piszemy na str. 2

Przeciw Polakom

Bitwa o promy

Policja wyposażona w granaty z gazem łzawiącym rozpoczęła w czwartek w Boulogne-sur-Mer marynarzy francuskich protestujących przeciwko zatrudnianiu polskich żałóg przez dwie brytyjskie firmy promowe.

Blisko 500 marynarzy przylączyło się do protestu demonstrując przed siedzibą biur brytyjskiej firmy promowej Meridiana Ferries w Boulogne-sur-Mer (nad kanałem La Manche). Na murach budynków wypisywano hasła: „Francja dla Francuzów”.

Okolo tysiąca policjantów zablokowało metalowymi barierkami dojście do portu. Kiedy protestujący marynarze usiłowali usunąć przeszkodę, policja użyła gazu łzawiącego.

Marynarze wezwali do strajku powszechnego, ale ruch promowy tylko w niewielkim stopniu został zakłócony.

(PAP)

24 lutego, piątek, imieniny Bogusza, Macieja 1397 - Mikołaj i Jan z Ryńska założyli Towarzystwo Jaszczurcze 1582 - Bulla papieska Grzegorza XIII „Inter gravissimas” stworzyła podstawę do reformy kalendarza

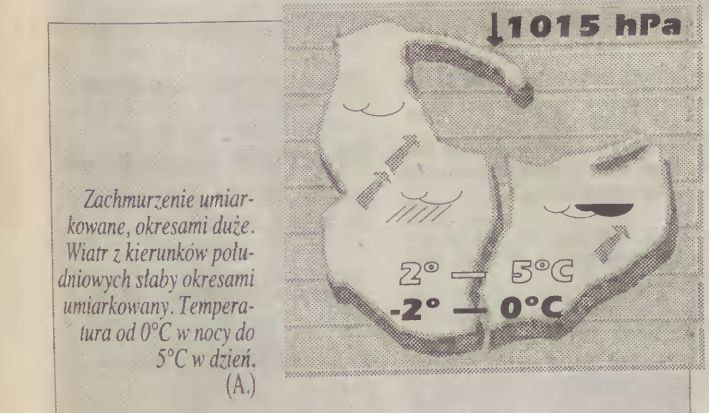
1790 - ur. Gotthilf Löschin, historyk gdański

1793 - Aneksja Gdańska przez Prusy

1928 - Założenie Biblioteki Narodowej w Warszawie

1984 - zm. Lech Bądkowski, publicysta

Lech Bądkowski, wybitny publicysta, pisarz, działacz polityczny i społeczny, współzałożyciel Zrzeszenia Kaszubskiego, pierwszy prezes Klubu „Pomerania” przy Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim, pierwszy rzecznik prasowy Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, negocjator i współautor Porozumienia Sierpniego z 1980 roku, był długoletnim dziennikarzem „Dziennika Bałtyckiego”.

Zachmurzenie umiarkowane, okresami duże. Wiatr z kierunków południowych słaby okresami umiarkowany. Temperatura od 0°C w nocy do 5°C w dzień. (A.)

Dezertner przyznaje się

Fot. Jarosław Rybicki

„Oddałem trzy strzały. Taksówkarz padł na ziemię. Z dłoni wyjąłem mu kluczyki od mercedesa i uruchomiłem samochód. Byłem zdenerwowany i nie wiem dlaczego nie udzieliłem pomocy temu człowiekowi”, to relacja Dariusza S. z tragicznych wydarzeń, jakie miały miejsce w czerwcu ub. roku. Wczoraj przed Sądem Marynarki Wojennej rozpoczął się proces dezertera.

Podczas przewodu sądowego odczytano m.in. zeznania Dariusza S., w których przyznaje się on do popełnienia trzech zarzucanych mu czynów: samowolnego opuszczenia posterunku wojskowego, zabójstwa sopońskiego taksówkarza i kradzieży z włamaniem

dokonanej w okolicach Zakopanego.

Sala rozpraw podczas procesu była pełna. Wśród publiczności znalazła się m.in. żona zamordowanego taksówkarza. Mimo wezwania nie przybyli natomiast rodzice Dariusza S.,

którzy mają zeznawać w procesie jako świadkowie.

Sąd odczytał w trakcie rozprawy opinię psychiatryczną, dotyczącą Dariusza S. Według specjalistów, nie był on niebezpieczny w chwili popełnienia zarzucanych mu przestępstw. Stan jego zdrowia nie pozwalał jednak na odbywanie służby wojskowej. Dariusz S. już wcześniej uciekał z domu (podjął też nieudaną próbę samobójstwa). Nie potrafił jednak podać przyczyn ucieczek,

podobnie jak nie umie wyjaśnić, dlaczego samowolnie oddał się z jednostki zabierając broń.

Na kolejny, dzisiejszy dzień rozprawy zapowiedziano zeznania świadków: rodziny zmarłego taksówkarza, rodziców oskarżonego i żołnierzy z gdańskiej jednostki, w której służył dezertner, Dariuszowi S. grozi kara pozbawienia wolności od 8 do 15 lat albo kara śmierci z zamianą na 25 lat więzienia.

Tomasz Zajac

Dzisiaj!

WIELKI BAL KARNAWAŁOWY

DZIENNIK BAŁTYCKI dzieciom

Dzisiaj o godz. 17 spotkamy się na Wielkim Balu Karnawałowym - „Dziennik Bałtycki» - dzieciom”, który odbędzie się w hali Centrum Targowego (Gdańsk - Przymorze, ul. Beniowskiego 5).

* Wystąpią zespoły: DANEK, DETKO BAND, SNAJPER, WNUKI DINOZAUROW, zespół pieśni i tańca GDANSK oraz CZIKO.

* Najlepsi tancerze, przebieranci otrzymają nagrody.

* Wstęp za okazaniem karty, którą można było otrzymać bezpłatnie - biorąc udział w naszym konkursie. Zaprosiliśmy także na bal dzieci z domów dziecka i uczestników zbiorów pieniędzy pod hasłem „Pomóżmy im żyć” (na zakup

aparatury dla AMG). Na ten cel odbędzie się kwesta.

Uwaga! Karty należy podać i oddać przy wejściu na bal, gdyż wezmą one udział w losowaniu nagród.

Rodzice i opiekunowie wchodzi na bal również bezpłatnie. Na miejscu - serwis barowy. Szatnia (bezpłatna). Impreza zabawniejsza grupa ratownicza PCK oraz ochroniarze z firmy THOR.

(D.)

NASZE ROZMOWY

O dwóch takich co znaleźli klej

Z Romanem Rojkiem, wiceprezesem Wytwórni Klejów i Zapraw Budowlanych Atlas, rozmawia Aleksandra Paprocka

- Brałem niedawno udział w programie telewizyjnym, gdzie jednym z tematów były tzw. lumpexy - sklepy z używaną odzieżą. Wyraziłem się tam ciepło o jednym z takich sklepów. Jego właścicielka była potem zasypywana pytaniami, ile mi za tę „reklamę” zapłaciła. Teraz też pewnie pojawiają się podobne wątpliwości.

- Może będziemy więc mówić, że pracuję na rzecz firmy iks, produkującej ten klej, co go zwykłe używamy...

- Ale przynajmniej pan, że to będzie mało poważne wobec czytelnika.

- Oczywiście, ale to pani ma jakieś obiekty, a nie ja.

- Wytlumaczę więc może pokrótce, z czego one wynikają. Był mediom w całym świecie uzależniony jest od sprzedaży reklam. W naszym kraju panuje obecnie ogromne rzeczy pomieszanie, jeśli idzie o relacje między dziennikarskimi tekstami informacyjnymi a reklamą. Zamieszanie to utrudnia życie dziennikarzom i tym, którzy z mediami współpracują. Czyli zarówno panu, jak i mnie.

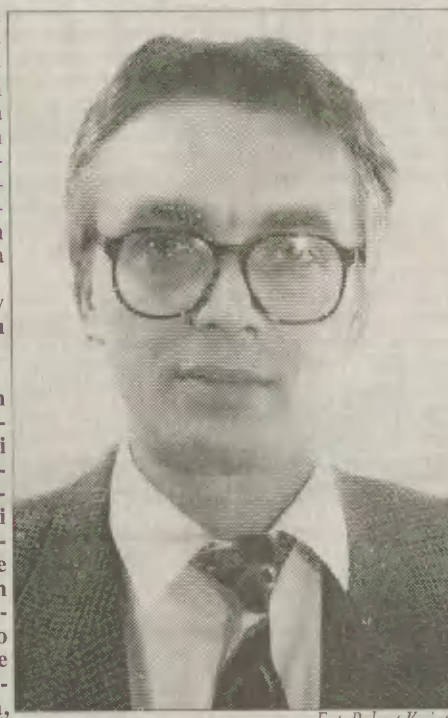
- Zgadza się całkowicie. Zlecamy swoje reklamy gazetom w całej Polsce, a także niektórym stacjom radiowym, i w mniejszym lub większym stopniu ten problem pojawia się wszędzie.

- Także w „Dzienniku Bałtyckim”?

- Owszem.

- I ja mam podobne odczucia. Czasami odnoszę wrażenie, że my - dziennikarze i redaktorzy - żyjemy w twórczo przed własnym działem reklamowym. Często to on wyrokuje co jest - lub było - informacją,

a co kryptoreklamą. Niejasności tu występujące powodują takie ograniczenia w podawaniu wiadomości, że można mówić o swoistej cenzurze. Bo wedle działu reklamowego informacja o

Fot. Robert Kwiatkiewicz

tym, że pana firma buduje nowy zakład produkcyjny, może stanowić kryptoreklamę.

- A pani jak uważa?

Dokończenie na str. 3

Pączkowe szaleństwo

Uff! Tradycyjny tłusty czwartek za nami. Gdańszczanie zjedli kilkadziesiąt tysięcy pączków. Dziennikarze „DB” - 300, z 14 gdańskich cukierni.

Od rana trwało w redakcji słodkie szaleństwo. Degustowaliśmy całe fary pączków - dużych i małych, z wszelkimi cukierniczymi „niespodziankami”, różaną konfiturą i... adwokatem.

Na redakcyjnym stole znalazły się najpierw pączki z „Cristalu”, a następnie wyroby Mieczysława Nowaka z „Bajadery”, Michała Nowaka ze „Stefanki”, Tomasza Nowaka z „Magdy”, Remigiusza Kaisera z „Arkadii”, Leszka Knittera z „Rogu Wojskowego”, Reginy Marczyk z „W-Z”, Janusza Książkiewicza z „Muszelki” oraz z cukierni: Bogdana Frackowiaka, Andrzeja Paradowskiego, Władysława Płonczaka, Grzegorza Pelłowskiego, Stanisława Kowala, Zbigniewa Kaliszczaka.

Pączkowy ranking - w jutrzejszym „Notesie Konsumenta”. Jutro też zobaczymy, jak bawili się Wasze dzieci na wielkim balu karnawałowym „Dziennika Bałtyckiego”. Zapraszamy do lektury! (Mas, elp)

Dzisiaj o godz. 9.35 gościmi Radia Plus będą polarnicy Wojciech Moskal i Marek Kamiński. Za trzy dni wylatują na miejsce startu - za dwa miesiące zamierzają, jako pierwsi Polacy, zdobyć piechotą biegun północny. „Dziennik Bałtycki” jest patronem historycznej wyprawy...

Ostatki

Wczoraj był tłusty czwartek, jutro - ostatnia sobota karnawału, we wtorek „śledzik”. W dawnej Polsce ostatki czyli zapusty, zwane też mięsopustem, to dni, gdy jedyna zabawa gonila drąg.

Z końcem karnawału mija kanoniczny czas zabaw, wesel i uciech. Potem będzie czterdziestodniowy post przed Wielkanocą.

Ostatnie dni karnawału 1995 zapowiadają się na Wybrzeżu hucznie. Będą bawić się uczniowie, studenci, ludzie zrzeszeni w różnego rodzaju klubach. Odbędzie się bale „gangsterów”, biznesmenów i... dam w czerwieni.

W gdańskim „Zaku” w kameralnej atmosferze będzie można posłuchać muzyki. We wtorek ma tam być natomiast zabawa „Czerwone Tango” (dziewczyny w czerwieni mają mieć ulgowy wstęp). W programie koncert zespołu „Dzikie konie”, spektakl kabaretowy i konkurs tańca. Na-

tomiast „Cotton Club” urządzi w sobotę bal przebierańców. A we wtorek będzie tradycyjny „śledzik”.

W sobotę w wielu szkołach odbędzie się dyskoteki. Dla naszych młodych Czytelników przygotowaliśmy „DYSKOTEKĘ NA ZYWIO” (w hali Centrum Targowego w Gdańsku). W gdańskiej WSM odbędzie się bal z Neptunem, a w hotelu „Hevelius” zabawa turystów. Natomiast w gdańskim „Majorka” „Bal Gangstera”.

Najhuczniejszą zapowiada się zabawa w „Cristalu”, gdzie odbędzie się „Bal Biznesmenów”. Spodziewani są tam prezydenci, wojewodowie, przewodniczący „S” - Marian Krzlewski, rektor PG - Edmund Wittbrodt, ksiądz prałat Henryk Janowski, poseł SLD Longin Pastusiak oraz Zbigniew Niemczycki i Marian Prekop. Poznamy tam wybrzeżowego biznesmena roku.

(E.Z., D.)

Głaskanie pod włos „Wieczór z Alicją” w hotelu Hevelius

Przebywający od soboty w Trójmieście jeden z najsłynniejszych fryzjerów świata - Robert Schonbachler ze Szwajcarii, który do Gdańska przyjechał na zaproszenie stowarzyszenia „Nasz Gdańsk”, będzie jednym z bohaterów najbliższej edycji talk-show „Wieczór z Alicją”. Autorka i współproducentka programu, Alicja Resich-Modlińska wielokrotnie w swoim życiu była zapewniana, że ona sama z włosami żadnych kłopotów nie ma.

Na liście najslawniejszych i najlepiej opłacanych fryzjerów świata Robert Schonbachler nieści się na pewno w pierwszej dziesiątce. W swej karierze czesał wiele sław Hollywoodu i światowej sceny rockowej, wśród nich Johna Way-

ne'a, Eltona Johna, Charlesa Bronsona i Roberta Redforda. Co najmniej dla kilkunastu z nich stał się powiernikiem największych tajemnic. Jak łatwo się domyślić, nie chce ich pod żadnym pozorem zdradzić.

Robert Schonbachler jest twórcą najlepszych na świecie protez włosów. Nie są to peruki w tradycyjnym tego słowa znaczeniu, lecz superperuki, w których można się kąpać, spać i brać prysznic. Każda z nich warta jest co najmniej 400 milionów starych złotych. Robert Schonbachler dwie swoje superperuki nieodpłatnie przekazał na rzecz poszkodowanych w pożarze hali stożni, trzy inne otrzymała gdańska onkologia. Trójmiasto zrobiło na nim bardzo dobre wrażenie.

(R.W.)

Spółki pracownicze

Recepta na sukces?

Zwolenników jest tyłu, ilu przeciwników. Racje są rozłożone po obu stronach. Prywatyzacja przez oddawanie mienia przedsiębiorstwa w leasing jest dziś praktykowana w blisko 800 polskich przedsiębiorstwach. Choć fala opada - w ub. roku MPW zaakceptowało 83 wnioski leasingu, wobec 200 w roku poprzednim - to nadal ta forma bezpośredniej prywatyzacji cieszy się dużą popularnością. Zdaje się być złotym środkiem - zadośćuczynienia poczuciom egalitaryzmu załóg i państwowego właściciela, satysfakcjonuje zwolenników powszechnych przekształceń własnościowych. Jakże przynosi efekty w dalszej perspektywie - pokażą najbliższe lata.

W sumie wszyscy psio-
czą, ale są zadowoleni. Mi-
nisterstwo Finansów, bo
spółki pracownicze stają
czasem na głowie (niestety
stosunkowo często nie spła-
cając innych zobowiązań
w tym wobec skarbu pań-
stwa) spłacają raty przyno-
sząc w ub. roku budżetowi
1,3 bln zł. NIK przestrzega,
by uważnie patrzeć spół-
kom na ręce, bo oddane
w leasing mienie jest wciąż
własnością skarbu państwa.
MPW podkreśla, że spółki
pracownicze mają się tylko
nieco gorzej od prywatyzo-
wanych kapitałowo, za to
o niebo lepiej od przedsię-
biorstw państwowych i je-
dnoosobowych spółek skarbu
państwa.

W samych spółkach na-
stroje są nieźle. Udało się
w nich zwykle znacznie
podnieść pensje, a jeśli po-
padną w większe kłopoty, to
mogą liczyć na umorzenie
odroczonej opłat dodatko-
wych. Nawet jeśli około 15-
25 proc. z nich ma kłopoty
ze spłatą rat, to ich współ-
czynnik rentowności sięga
przeciętnie, 6,6 proc.,
a upadłości można policzyć
na palcach jednej ręki.

Zasady

Leasing pracowniczy,
forsowany przez pomysło-
dawców jako sposób na
prywatyzację niewielkich
przedsiębiorstw, praktyko-
wany jest powszechnie.
Dziś decyduje on o postę-
pach prywatyzacji w sensie
ilościowym. Co ciekawe,
w opinii MPW tendencja jest
wyraźna: LEASING DOTY-

CZY CORAZ WIĘKSZYCH PRZEDSIĘBIORSTW.

Idea polega najogólniej
na oddaniu mienia przed-
siębiorstwa państwowego
w odpłatne korzystanie
spółce założonej przez ka-
drę kierowniczą i pracow-
ników danego przedsiębior-
stwa państwowego do od-
płatnego korzystania spółce
z ograniczoną odpowie-
dzialnością lub akcyjnej, do
której przystąpiła większość
pracowników likwidowanego
przedsiębiorstwa. Wspólni-
kami mogą być wyłącznie
osoby fizyczne, przy czym
mogą to być osoby także
spoza przedsiębiorstwa. Ka-
pitał akcyjny lub zakładowy
spółki nie może być niższy
niż 20 proc. sumy fundu-
szów założycielskiego i za-
kładowego przedsiębior-
stwa. Kwota ta pozwala
spółce na dysponowanie
płynnymi środkami finanso-
wymi w pierwszym okresie
działalności, sprawia że
spółka jest wiarygodnym
podmiotem dla partnerów
handlowych.

Zobowiązanie spółki pra-
cowniczej wobec organu
założycielskiego spłacane
jest w ratach kwartalnych
z zysku netto spółki (rata
kapitałowa). Poza tym spół-
ka ponosi koszty finansowe
związane z oprocentowa-
niem długu w wysokości 1/2
aktualnej stopy procentowej
ustalonej przez NBP dla
kredytu refinansowego.

Leasing jest najskutecz-
niejszy w małych (do 400
pracowników) i średnich fir-
mach (400-700 zatrudnio-
nych). Takich, które są
w dobrej sytuacji finansowej

i nie wymagają większych
inwestycji rozwojowych.
Zwykle dotyczy firm budow-
lanych, usługowych, handlo-
wych i transportowych.

Pochwała

W gospodarstwie woje-
wody gdańskiego, czyli
łącznie w 98 firmach, w pro-
cesach przekształceń wła-
snościowych prowadzonych
na podstawie art. 37 ustawy
o prywatyzacji przedsię-
biorstw państwowych lea-
sing dominuje zdecydowa-
nie. Dotyczy 14 przedsię-
biorstw i - co warto szcze-
gólnie podkreślić - żad-
ne z nich nie zatrzymało
spłaty swoich leasingowych
zobowiązań, tymczasem
w skali kraju mniej więcej co
siódma spółka pracownicza
ma problemy ze spłatą rat
leasingowych bądź wywią-
zywaniem się z opłat dodat-
kowych (oprocentowania).

Z doświadczeń wybrze-
żowych wynika, że spółki
pracownicze przejmują
wszystkie typy przedsię-
biorstw, jeśli tylko generuje
ono zysk na poziomie gwa-
rantującym spłatę.

Przy okazji warto powie-
dzieć, że rzadsze są przy-
padki wykorzystania innych
możliwości prywatyzacji, jak-
ie daje ust. 1 art. 37 usta-
wy o PPP, czyli sprzedaż
w całości lub zorganizowa-
nych częściach mienia
przedsiębiorstwa oraz wnie-
sienie mienia również w ca-
łości lub w zorganizowa-
nych częściach do spółki.
Wśród firm pozostających
w gestii wojewody gdań-
skiego w całości sprzedano
5 przedsiębiorstw państwo-
wych, m.in. Przedsiębior-
stwo Państwowe Obrót
Wyrobami Hutniczymi „Cen-
trostał” oraz Przedsiębior-
stwo Złomu Metali w Gdań-
sku. Natomiast prywatyzac-
ją poprzez wniesienie ma-
jątku przedsiębiorstwa do
spółki, dotychczas nie miała
miejsca.

Nagany

Nie ma jednak róży bez
kolców. Powszechnie pię-
tnowaną ułomnością spółek
pracowniczych jest ich ni-
ska skłonność do inwesto-
wania. Nie stać ich po pro-
stu na inwestycje, bo muszą
płacić znaczne raty, bądź
dały znać o sobie takie
przyczyny wejścia na pry-
watyzacyjną ścieżkę, jak
ucieczka przed popiwikiem
albo przed komercjalizacją.

Relacje ekonomiczne w podmiotach objętych procesem prywatyzacyjnym
wg danych zawartych w opracowaniu GUS „Prywatyzacja przedsiębiorstw
państwowych I-II kwartał 1994 r.” w dniu 30 czerwca 1994 r. były następujące

	WSKAŹNIKI:		
	poziomu kosztów (w proc.)	rentowności (w proc.)	zyskowności (w zł)
W jednoosobowych spółkach skarbu państwa	94,5	6,7	26
W spółkach pracowniczych	94,0	6,6	36
W spółkach sprywatyzowanych kapitałowo	93,5	6,5	39
W przedsiębiorstwach państwowych w likwidacji:			
- wg ustawy o przedsiębiorstwach państwowych	115,1	-55,9	-696
- wg ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych	104,3	-1,4	-70

W przedsiębiorstwach państwowych wskaźniki te wynosiły odpowiednio: 96,3 proc., 4,0 proc. i 6 zł.

Niełatwo bez zagranicznego inwestora...

Lody na patyku

20 marca br. miną dwa lata od dnia, gdy państwowy „LODMOR” stał się pracowniczą spółką akcyjną. Na początku załoga spodziewała się, że choć boso, ale wkracza na drogę usianą kwiatami. Dopiero po jakimś czasie zrozumiano, że są to róże (z kolcami).

Przyziarniaki do prywatyzacji rozpoczęły się już w 1992 r. Organem założycielskim był wojewoda - negocjacje prowadzone więc z Urzędem Wojewódzkim w Gdańsku. Uzgodniono, że przedsiębiorstwo stanie się pracowniczą spółką akcyjną, a majątek firmy spłacony będzie na zasadach leasingu w ciągu 10 lat. Nie było większych wątpliwości, co do powodzenia przedsięwzięcia - „LODMOR” działa na polskim rynku od 1960 r. i zdążył wypracować sobie dobrą markę jako producent lodów oraz mrożonek z owoców. Prywatyzacją zainteresowana była cała załoga, choć przewidywano, że większości osób nie będzie stać na zakup akcji.

Ludzi gozili się, bo oczekiwali, że na prywatnym będą więcej zarabiać. I w gruncie rzeczy stało się to faktem, choć do ideału daleko - mówi Krzysztof Odrywołek, wiceprzewodniczący Związku Zawodowego Pracowników „LODMORU”.

Kapitał akcyjny wyniósł niecałe 6 miliardów złotych. Do spółki dopuszczono 3 osoby fizyczne spoza zakładu - wydawało się wówczas, że ich kapitał pozwoli na rozwój produkcji. Udziały podzielono na 11 970 akcji - te należące do pracowników zostały uprzywilejowane po to, by członkowie załogi nie stracili kontroli nad firmą.

- Wtedy nie mieliśmy specjalnego wyboru - ocenia Adam Jacewicz, prezes „LODMORU”. - W tym czasie nie było możliwości za-
ciągnięcia kredytu na cele prywatyzacyjne, nie można też było na ten cel robić od-
pisów z zysku przedsiębior-
stwa.

Blaski i cienie

Prywatyzację przeprowa-
dzono tak, by pracownicy
jak najmniej stracili pod
względem socjalnym. Zało-
ga obawiała się, że w przy-
padku zaangażowania in-
westora zagranicznego nie-
możliwe będzie utrzymanie
dotychczasowego poziomu
zatrudnienia; od początku
więc brano pod uwagę jedy-

nie polski kapitał. Ze zwią-
zkowcami uzgodniono, że
przez rok nikt nie zostanie
zwolniony z pracy. Zacho-
wano tzw. fundusz mieszka-
niowy (głównie pożyczki na
remonty), a także dopłaty
do wczasów oraz zimowisk
dla dzieci. Firma utrzymała
również zakładową stołów-
kę. Jedynie, co pracownicy
stracili, to popularne w cza-
sach PRL bezpłatne zaopa-
trzenie w ziemniaki i cebulę
na zimę.

Zdaniem prezesa Jace-
wicza, dobre efekty pojawiły
się szybko - pierwszym
przejawem zmiany własno-
ściowej było zwiększenie
aktywności zawodowej pra-
cowników. Problem polegał
na tym, że dotyczyło to
głównie tych, którzy stali się
współwłaścicielami firmy.

- Po dwóch latach bory-
kania się z problemami
spółki uważam, że w pry-
watyzacji najważniejsza jest
zmiana ludzkiej mentalności
- ocenia Adam Jacewicz. -
To właśnie udało się nam
osiągnąć w zbyt małym
stopniu, choć powoli pogłę-
bia się związek załogi z fir-
mą. Ludzie zaczynają rozu-

mieć, że jej powodzenie jest
dla nich gwarancją zatrud-
nienia. Z drugiej strony
wiem, że polepszenie jako-
ści pracy powinno wiązać
się z odpowiednim wzro-
stem wynagrodzenia, a na
to „LODMOR” nie ma jesz-
cze wystarczających fundu-
szy.

Jedną z największych
bolączek jest brak wystar-
czających środków na bu-
dowę sieci dystrybucji lo-
dów. Tego jednak - jak uwa-
ża kierownictwo firmy - nie
zdołało zorganizować na
przyzwoitym poziomie żad-
ne polskie przedsiębiorstwo
bez kapitału zachodniego.
Złudzenia na sukces
w oparciu o pieniądze z zy-
sków przysły ostatecznie
wraz z zaostreniem walki
rynkowej.

Mroźny oddech konkurencji

- Na przełomie lat 1992
i 1993 nasz kraj został do-
słownie zalany lodami z Za-
chodu, głównie z Niemiec.
W jednym ze sklepów spo-
tkałem się nawet z lodami
nowozelandzkimi - mówi
prezes Jacewicz. - Pod ko-

niec 1993 roku odczuliśmy
natomiast silną konkurencję
- niemiecką i austriacką -
w mrożonkach. Zdarzało
się, że w punktach skupu
musieliśmy się licytować
z przedstawicielami firm za-
granicznych przy zakupie
truskawek. Zazwyczaj oni
byli w stanie zaoferować
więcej.

Sytuacji nie ułatwia fakt,
że Polacy jedzą - licząc na
głowie - sześciokrotnie mniej
lodów niż Amerykanie. Trzy-
krotnie większe spożycie
odnotowywane jest w mro-
zie kojarzącej się Norwegii.
Polska natomiast nie tylko
zalewana jest lodami z za-
granic, ale też ma wielu ro-
dzimych producentów.
W skali kraju lody wytwarza
ok. 200 firm, z tego 16 zwią-
zanych jest z Wybrzeżem.
Prezes Jackiewicz uważa,
że „LODMOR” zalicza się
do trójki najważniejszych
lodziarni w Gdańsku.

Bywa, że pod wyroby
spółki bez skrupułów pod-
szywają się inni producenci.
Dotyczy to w szczególności
fałszowania produkowanych
przez „LODMOR” lodów
„Calypso”. Nieuczciwa kon-
kurencja polega na używa-
niu tej samej nazwy, ale o
nieco zmienionej pisowni
(zamiast „C” - „K” lub
w miejsce „Y” - „I”).

- Z jednej strony należy
się cieszyć, bo świadczy to
o dobrej marce naszych wy-
robów. Ale z drugiej - czuje-
my się okradani i w tym se-
zonie będziemy zmuszeni
procesować się autorami
podróbek - zapowiada Jace-
wicz.

Na ile walka konkuren-
cyjna wpływa na kondycję
firmy? Wydaje się, że jej

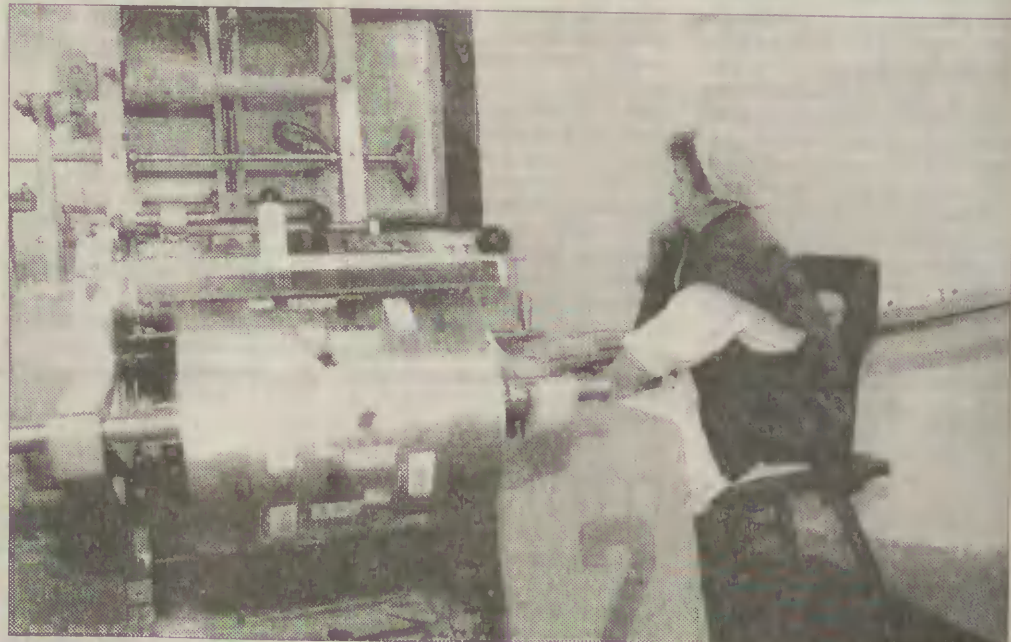
znaczenie jest niemałe. Od
dwóch lat przedsiębiorstwu
nie udaje się zwiększyć po-
ziomu produkcji, a lody sta-
nowią 85 proc. obrotów
„LODMORU”.

Czekając na sukces

Kierownictwo zakładu nie
wątpi, że prywatyzacja firmy
była koniecznością. To jedy-

na droga do usprawnienia
działalności przedsiębior-
stwa - po wejściu na nią
możliwe stało się czytelne
ustalenie warunków place-
wania, uporządkowanie eta-
tów itp. Dzięki prywatyzacji,
która wówczas dla wielu
oznaczała głównie ucieczkę
od popiuku, średnia płaca
wzrosła o ok. 30 proc.
W krótkim czasie od pod-
staw zbudowano dział ma-
rketingu. Rozszerzono dzia-
łalność usługową, udało się
otworzyć skład celny dla

produktów żywnościowych,
wymagających przechowy-
wania w niskich temperatu-
rach. „LODMOR” ma wolną
rękę we wprowadzaniu na
rynek nowych wyrobów -
w tegoroczny sezon wejdzie
z nowym gatunkiem lodów
o nazwie „Bartek”.
Po cichu mówi się jednak
o popelnionych błędach.

Fot. Maciej Kostun

- Teraz wiemy, że kwota
za jaką zdecydowaliśmy się
kupić firmę była wygórowa-
na. Podobne, a nawet no-
wocześniejsze chłodnie
sprzedawane są obecnie
dwa razy taniej - ocenia
prezes Jacewicz.

Nie najlepszym rozwią-
zaniem było także utworze-
nie spółki pracowniczej bez
udziału kapitału zachodnie-

w praktyce oznaczać będzie
podjęcie starań o ściągnię-
cie do firmy poważnego in-
westora. Aktualni akcjona-
riusze po dotychczasowych
doświadczeniach przyjmą
go zapewne z otwartymi ra-
mionami, nawet jeśli nie bę-
dzie umiał mówić po pol-
sku...

Roman Daszczyński

Kolumna przygotowana we współpracy z
Ministerstwem Przekształceń Własnościowych

Fot. Janusz Rybicki

Nie ma społeczeństwa bez
lęku. Tak jak nie ma pojedyn-
czych osób bez obaw. Zawsze
coś nas niepokoi i dzięki temu
wytworzyliśmy sobie jakieś me-
chanizmy obronne. Indywidual-
ne i zbiorowe.

Otoczenie, w jakim żyjemy,
zmieniło się w ciągu kilku ostat-
nich lat tak ogromnie, że nawet
nie do końca jesteśmy w stanie
ogarnąć nową sytuację. Likwi-
dację starego systemu ogro-
mna większość Polaków przyjęła
z ulgą. Wolność, demokracja
i... I pytanie: jak w nowej sytu-
acji sobie radzić? Jak ustawić
własne życie?

W centralnie planowanej
gospodarce ludzie podejmujący
decyzje obawiali się głównie te-
go, czy wykonają plan produk-
cji, czy znajdą dostateczną
ilość surowców, ludzi do pracy
itp. Szeregowi pracownicy mar-
twili się o to, czy za zarobione,
niewielkie pieniądze będą mo-
gli coś znaleźć w pustych skle-
pach. To były realne problemy
i na tym polegały ekonomiczne
obawy.

Dzisiaj dla przedsiębiorców
problemem jest utrzymanie się
na rynku, dla pracowników -
znalezienie i utrzymanie pracy
oraz zarobienie pieniędzy, by
móc kupić w dobrze zaopatrzo-
nych sklepach. Czy w ciągu
pięciu lat można się przywy-
czaić do nowych warunków?

Jan Kreft

Fakty i opinie

● Proces prywatyzacji od 1
sierpnia 1990 r. do końca 1994 r.
objął - według GUS - 4840
przedsiębiorstw państwowych
(55 proc. stanu z 30.06.90).
W jednoosobowe spółki skarbu
państwa przekształcono 842 za-
kłady (17 proc.), a 2228 (46
proc.) postawiono w stan likwi-
dacji, w tym 44 proc. w celu pry-
watyzacji bezpośredniej, pozostałe
(56 proc.) to firmy likwidowane
ze względów ekonomicznych.
Sprywatyzowano łącznie (po-
przez sprzedaż spółek i likwi-
dację przedsiębiorstw państwowych
z mocy ustawy o PPP) 1045
przedsiębiorstw nierolniczych (12
proc. stanu z 1990 r.), w tym 909
zakładów prywatyzowanych przez
likwidację, pozostałe w drodze

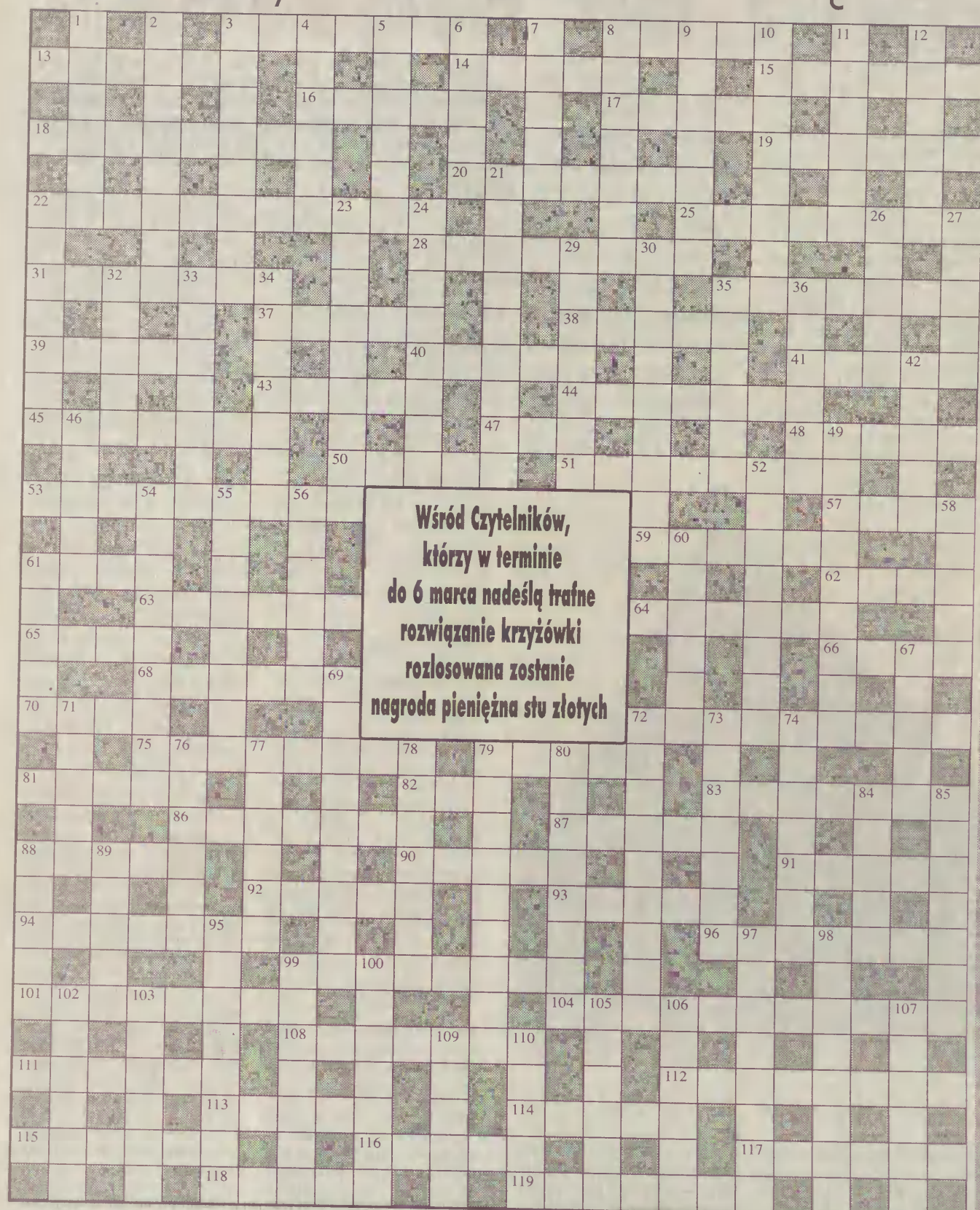
prywatyzacji kapitałowej. Ponad-
to do Zasobu Własności Rolnej
Skarbu Państwa do końca ub.
włączono 1658 firm, co stanowiło
34 proc. przedsiębiorstw pań-
stwowych objętych procesem
przekształceń (niektóre dane
GUS nieznacznie różnią się od
informacji MPW - wynika to
z różnic metodologicznych).

● Unia Wolności wystąpiła z po-
mysłem wypuszczenia bonu pry-
watyzacyjnego jako alternatywy
do masowej komercjalizacji,
metody prywatyzacji dużych
przedsiębiorstw państwowych,
banków komercyjnych i central
handlu zagranicznego. Miałyby
to być metoda na „dokonczenie
prywatyzacji” i jej ożywienie. Po-

mysł bonów prywatyzacyjnych b.
ministra przekształceń własno-
ściowych Janusza Lewandow-
skiego byłby uzupełnieniem pro-
gramu NFI. Bony, wydawane za
określoną opłatą, miałyby przy-
sługiwać wszystkim dorosłym
obywatelom. Mogłyby znaleźć
się w obrocie pozagiełdowym
nieregulowanym w postaci fi-
zycznej oraz w formie zdemate-
rializowanej - w regulowanym ob-
rocie pozagiełdowym i na gieł-
dzie. Bonami można by płacić za
prywatyzowane przedsiębiorstwa,
akcje spółek skarbu państwa,
ziemię oraz mieszkania. W ten
sposób, zdaniem J. Lewandow-
skiego, można by sprywatyzo-
wać „socjalistyczne molochy”,
z którymi obecnie nie wiadomo
co zrobić. W grę mogłaby wcho-
dzić np. Telekomunikacja Polska
SA, Polska Miedź SA oraz PLL
LOT.

Piotr Dominiak

Krzyżówka za stówę

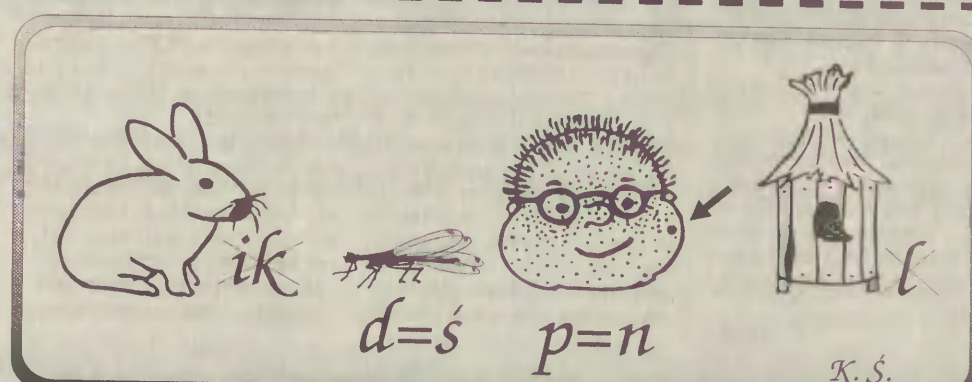

POZIOMO: 3/ matka chrzestna narodu polskiego, 8/ brunatna farba, 13/ szelina, 14/ dźwięk wielu spadających przedmiotów, 15/ podcaś porodu, 16/ przy dowódcy wojskowym, 17/ w nim pierze, 18/ formularz, 19/ kastrat, 20/ wiejskie gospodarstwo, 22/ np. pan Dulski, 25/ tam dźi Indianin, 28/ dokładnie po przeciwnie stronie Ziemi, 31/ Indianie Ameryki Płd., 35/ sztuczna masa rogowa, 37/ jeden z trzech rodzajów hipotetycznych cząstek elementarnych, 38/ zastąpi każdą kartę, 39/ patrol, 40/ drzewo lub krzew z rodziny brzoźowatych, 41/ krzew o złotych kwiatach, z owoców smaczne konfitury, 43/ według Homera kochanek Klytemnestry, żony Agamemnona, 44/ miasto na Śląsku, 45/ członek protestanckiego wyznania powstałego w XVII w. w Anglii, 47/ w kalendarzu rzymskim trzynasty lub piętnasty dzień miesiąca, 48/ państwo w południowej Azji, 50/ odtam religijny, 51/ maszyna do cięcia, gilotyna, 53/ sala jadalna w klasztorze, 57/ z gromady kręgowców zmienności, 59/ na budowie z jednym kółkiem, 61/ wyspa na wschód od Jawy, 62/ rudy grzyb z piosenki, 63/ niemiecki obóz dla jeńców wojennych, 64/ utrzymywanie równowagi, 65/ czarno na białym, 66/ urodzinowy lub powozów, 75/ port na południe od stolicy Meksyku, 79/ ozdobna broszka pod szyję, 81/ zakochany w Beatrice, 82/ kasa oszczędności, 83/ oznaka, 86/ psy z trudnością pokonujące schody, 87/ masa gipsowa do wykonywania sztuki, 88/ męskie imię rosyjskie, 90/ tarcza Zeusa, 91/ brat Mojżesza, 92/ wyrwany Juran-dowi przez Krzyżaków, 93/ samosąd, 94/ głoszone z ambony, 96/ przeciwieństwo, odwrotność, 99/ jednostka wojskowa, 101/ filar stojący przy ścianie, 104/ przeżytek, 108/ Prusak, Austriak albo Rosjanin, 111/ władza wyższej uczelni, 112/ zawody trzech drużyn, 113/ np. róża, 114/ nacisk, 115/ miasto piwa, 116/ kręcone,

proste, krótkie, długie, blond, 117/ eskorta, 118/ nakrycie głowy biskupa, 119/ obszar administrowany przez obce państwo.
PIONOWO: 1/ zamiast pasa, 2/ grzechawisko, 3/ aktor Maciej brat Damiana, 4/ w bajce obok Pięknej, 5/ imię męskie, 6/ melon, 7/ przymienie, zaloty, 8/ największa rzeka w Wenezueli, 9/ imię pani Clinton, 10/ z czerwonym krzyżem w samochodzie, 11/ Górski, Strzelau lub Piechniczek, 12/ znakuje mieliznę, 21/ miasto w południowej Turcji, 22/ dmuchawiec, 23/ potwierdza umowę, 24/ odurza, 26/ zaleta, wartość, 27/ w fajcie i w cygarze, 29/ obok miast i lalki, 30/ stara się o uzyskanie stopnia naukowego, 32/ ironiczny żart, 33/ amator sportów wodnych, 34/ przysła się na lekcji geometrii, 35/ ze stolicą w Tbilisi, 36/ dawna moneta francuska, 42/ załoga, 46/ Babel lub w Pizzie, 49/ chroni przed igłą, 52/ pomaga wzniesić ogień, 54/ wszyscy biskupi w kraju, 55/ ogół poruszanych zagadnień, 56/ zawody żeglarskie, 58/ np. prowiantu z samolotu, 60/ wieloletni kwiat doniczkowy, 61/ uszka lodyga, 67/ środek łączności, 69/ na stole obok cukiernicy, 71/ skupienie lub upomnienie, 72/ czynszowa Wokulskiego, 73/ półprodukt sztucznego jedwabiu i celofanu, 74/ pantera, 76/ Sri Lanka, 77/ w korycie świnki, 78/ prawny to kurator, 79/ słubny dywan, 80/ trzecia żona cesarza Klaudiusza, słynąca z lekkich obyczajów, 84/ miasto włoskie nad Padem, 85/ najmniej, 88/ np. zakładnika za wynagrodzeniem, 89/ włókno z liści agawy, 95/ system łączności wewnętrznej, 97/ rozgorączkowana atmosfera, 98/ stylizowany roślinny, 99/ górski, a także zwierzęcy, 100/ ptak żywiący się rybkami, 102/ Hiszpania, 103/ sztuka, 105/ miasto we Włoszech, 106/ drzewo o wiecznie zielonych liściach, z którego wydobywa się olejek eteryczny, 107/ za Odrą, 109/ przyk, 110/ poeta polski z XIX w.

Cześć, dzieciaki!

REBUS

Rozwiązanie zadań z 10 lutego:

Krzyżówka za stówę

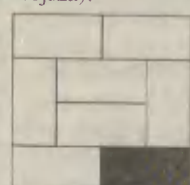
POZIOMO: 1) epigraf, 7) rynek, 11) Amman, 14) awokado, 15) odtł, 16) aport, 17) zyd, 18) Luter, 19) mastaba, 21) Ustka, 22) Miami, 23) ogląda, 24) norma, 25) kranowa, 26) rondo, 27) piana, 29) lis, 30) reakcja, 33) oficerki, 36) dandy, 37) emancjacja, 41) Cham, 43) ciało, 45) trok, 46) lopata, 48) Kali, 49) tatarak, 52) cięcie, 53) Wawel, 56) deizm, 58) papka, 60) trutka, 62) nieuk, 63) Kazi-mierz, 65) beret, 66) uszko, 67) fluor, 68) Cezar, 69) kombi, 70) kielb, 71) architekt, 73) dzida, 74) chałat, 77) bazia, 79) aneks, 81) lokaj, 84) wioślo, 86) Samaria, 89) raca, 91) esteta, 93) filc, 94) rabata, 97) znos, 98) eskapizm, 101) szczyt, 102) te-sknota, 105) minaret, 108) tło, 109) major, 111) wieko, 112) inercja, 113) smecz, 114) rutyna, 115) rozum, 117) Korda, 118) trawnik, 120) Kioto, 121) tetra, 122) idiom, 123) slipy, 124) druciak, 125) Apacz, 126) wrona, 127) Atanazy
PIONOWO: 1) Erazm, 2) izobara, 3) rytmika, 4) Falstaff, 5) kota, 6) lamaga, 7)

rozpadlina, 8) nadgarstek, 9) kolumnada, 10) platforma, 11) Atlanta, 12) materac, 13) nirwana, 20) Bowie, 27) pedat, 28) ne-dzardz, 31) kratka, 32) Jerome, 33) Oscar, 34) cuma, 35) racica, 38) motet, 39) net, 40) car, 42) Akra, 44) łach, 47) omega, 50) autoryzacja, 51) awanturka, 54) wie-rzeje, 55) lektorat, 57) munifikacja, 58) prenumerata, 59) przeróbka, 61) robo-ciarz, 63) krokodyl, 64) ziemniak, 72) ki-kut, 75) twarz, 76) romb, 77) boraks, 78) Iran, 80) notacja, 82) opiłki, 83) asceta, 85) messa, 87) mak, 88) rep, 90) czyn, 92) Artur, 95) amatorstwo, 96) autostrada, 99) Antwerpia, 100) imperatyw, 103) konar, 104) technika, 105) masakra, 106) niemo-wa, 107) rozkosz, 109) markiza, 110) je-zuita, 112) intruz, 116) Mamry, 119) Anin
Nagrodę wylosowała W. Andrzejew-ska-Kessler, Gdynia, ul. Żelwna 21/17. Gratulujemy! Po odbiór nagrody prosimy zgłosić się w Domu Prasy, Gdańsk, Targ Drzewny 3/7, pokój 207 (II piętro).

Cześć, dzieciaki!

Potrąfisz ustalić?

Rozwiązanie: (kostka oznaczona strzałką jest ciemniejsza).

Nagrody wylosowali: Ola Gucka, Gdańsk, ul. Cygańska Góra 3E/12, Agnieszka Narbut, Gdańsk, ul. Łukasiewicza 3/7 i Agnieszka Ruta, Gdańsk, ul. Podhalańska 11/1. Nagrody (puzzle) wysyłamy pocztą.
Czytelnicy, którzy w terminie do 6 marca nadesłali prawidłowe rozwiązanie dzisiejszych zadań pod adresem „Dziennika Bałtyckiego” - 80-886 Gdańsk, skrytka pocztowa nr 419 - z dopiskiem „Krzyżówka za stówę” lub „Cześć, dzieciaki!”, wezmą udział w losowaniu nagród. Na kopercie lub kartce proszę podać datę ukazania się krzyżówki.

Agnieszka Fatyga, aktorka

Salatka szopska

Rys. Barbara Kruszczyńska

Jestem osobą bardzo zajęta, więc jako kucharka raczej się nie realizuję, ale w wolnych chwilach lubię sobie poczytać przepisy kulinarne i to jest zdecydowanie mniej... tuczące. Jeżeli coś przyrządzam, są to zazwyczaj dania szybkie typu: schab, polędwica, kurczak, warzywa.

Natomiast nie przepadam za kuchnią, którą nazywam „morską”. Zaliczam do niej kuchnię japońską; pachnie mi ona zbyt- nio glonami. Lubię za to dania chińskie, ponieważ używa się w nich dużo warzyw. Odpowiada mi również kuchnia europejska (zapewne z przyzwyczajenia). Lubię też kuchnię bałkańską, np. салатkę szopską. W skład jej wchodzi: pomidory, cebula, ogórki, papryka, ostry ser, czubrica bałkańska, oregano. Kombinacje z serem owozym są wyśmienite.

Przepadam też za serem duszonym. Przyrządza się go z sera owczego, który należy dusić w kamionkowych naczyniach w piekarniku z pomidorami lub mięsem i dwoma jajkami. Ser owczy podnosi smak wielu potraw i w tym jego największa zaleta.

Aneta Niedzwiecka

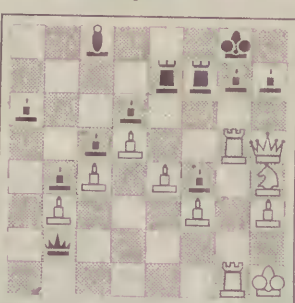
VIP W KUCHNI

Fot. PAP/PAKopczyński

SZACHY

pod redakcją
Piotra Sobolewskiego
D. Janowski - K. Schlechter
Londyn 1899

Kontrola diagramu: B. Kh1, Hh5, Wg1, Wg5, Sh4 p. b3, c4, d5, e4, f3, h3; Cz.: Kg8, Hb2, We7, Wf7, Gc8, p. a6, b4, c5, d6, f4, g7, h7. W pozycji na diagramie znany ze swojej szachowej „ofiarności” D. Janowski ładnie zakończył atak na króla. Za rozwiązanie przynajmniej 3 pkt. Nagrody za rozwiązanie zadania z dn. 3.02.95 otrzymują: E. Adolph, ul. Rogard 1 84-100 Puck, oraz Z. Pelowski ul. Krótka 11, 83-424 Lipusz, a ponadto prawidłowe rozwiązania nadesłali: A. Talar, W. Hoza, R. Szymczak, B. Skonieczna, E. Budyn, L. Osiwicki, M. Mazur, R. Zieliński, Z. Aniecin, M. Formela, E. Bortnik, J. Kiszki, R. Lesiak, J. Rażny, E. Studzińska, Z. Narloch, A. Jagelski, A. Lejk, A. Streng, L. Badurkiewicz. Zamiast rozwiązania przytaczam zakończenie partii M. Tajmanow - L. Polugajewski 12, 0-0-0! eb 13, Kb2 Ge7 14, Whel f6 15, Gb5 Hb6 16, Kc1 f7 17, Gd7 Kf8 18, We7 Ke7 19, He4 Kd8 20, Gf5 Kc7 21, He5 Kc6 22. Wd6

Kb5 23, Hb2 1:0. Sporo Czytelników znalazło (i udokumentowało wariantami!) wygraną białych po 1. Se5! Naturalnie te rozwiązania także uznajemy za prawidłowe.

A jednak się kręci...

W hotelu Gdynia rozegrano 19.02.95 otwarty turniej szachowy. Na starcie stanęło 50 zawodników, którzy rozegrali 9 rund systemem szwajcarskim kontrolowanym przy tempie gry po 10'. Oto rezultaty techniczne turnieju: 1. W. Libura Konradia Gdańsk 8,0, 2. M. Lewandowski Caissa 67 Oliwa 7,5, 3-5. B. Rosiak Jantar Pruszcz Gdański, J. Kupracz Kotwica Gdynia, J. Kwaśniewski po 6,5, 6. M. Walkusz YMCA Gdynia 6,0. Ciekawostką jest fakt, że los (czytaj komputer!) skojarzył ze sobą najstarszego uczestnika - 91-letniego kmr. H. Malinowskiego z Kotwicy Gdynia z 6-letnim M. Birnem z gdynijskiej YMCA. Tym razem (jeszcze!) triumfowała rutyna, ale gra 6-latką trenowanego przez Mirosława Walkusza wzbudziła ogólne uznanie!

W I turnieju z cyklu GP Konradii wystartowało 30 zawodników. Rozegrano 9 rund systemem szwajcarskim - kontrolowanym, które przyniosły następujące rezultaty: 1. P. Symbor Jantar Pruszcz Gdańsk 8,0, 2. K. Jurkiewicz Jantar Pruszcz Gdańsk 7,0, 3-6. G. Graff Caissa 67 Oliwa, P. Charchalis Budowlani Bartoszyce, A. Cichocki Jantar Pruszcz Gdańsk, M. Małypan Caissa 67 Oliwa po 6,0.

Miło nam poinformować, że wybrzeżskie szachy opiekę nad zasłużoną sekcją Caissy Oliwa objął hotel „Marina”, pod którego firmą zespół Caissy przystępuje do eliminacji do II ligi. Nowa nazwa

sekcji będzie brzmiała Caissa - hotel „Marina” Gdańsk! Gratuluję obu stronom udanego mariażu!

Polska YMCA Ognisko Gdynia serdecznie zaprasza wszystkich miłośników szachów z Gdyni na otwarty turniej szachowy o Puchar Wyzwolenia Gdyni. Planuje się rozegranie 9 rund systemem szwajcarskim. Początek turnieju i zapisy w czwartek 2.03.95 o godz. 16 w Domu YMCA w Gdyni, ul. Zeromskiego 26.

Dom Kultury w Rumi, ul. Zawadzkiego 8A zaprasza młodzież na zajęcia sekcji szachowej, które w poniedziałki i czwartki w godzinach 15.30-18.30 będzie prowadził czwarty szachista tegorocznych mistrzostw Wybrzeża seniorów w szachach - kandydat na mistrza - Witostaw Walkusz. Informacje można uzyskać telefonicznie pod nr 710-737.

Przypominamy fanom GP Caissy, że II turniej tego cyklu zostanie rozegrany 27.02.95 o godz. 16.30 w Domu Kultury SM Kolejarz ul. Kołobrzeska Gdańsk-Przymorze.

Nagrody fundują Salony Sportowe K.C. Gdynia, ul. Obrońców Wybrzeża; hall Dworca Głównego PKP; Gdańsk DT „Sezam”.

IKC SALON SPORTOWY

W brydżu jak w życiu

Imprezy brydżowe w Trójmieście - wyniki

Korespondencyjne Mistrzostwa Polski

W dniu 13.02. odbyła się druga tura Korespondencyjnych Mistrzostw Polski '95.

Wyniki w Okręgu Gdańskim

1. J. Lewkowicz - B. Matuszkiewicz 59,9 proc.

2. E. Pinkiewicz - K. Sikorski 58,65
3. K. Łaciak - J. Sowiński 56,49
4-5. A. Sękowski - L. Wesolowski 54,22
4-5. K. Antas - Z. Pinkiewicz 54,22
6. W. Kaliński - J. Terlecki 53,67

Drużynowe Mistrzostwa Polski

Liga Okręgowa

Końcowe wyniki w sezonie 94/95
1. Stocznice IV 255VP - awans do LMR
2. Gryf 229 - baraże o LMR.
3. Uniet 225
4. Delikatesy 225
5. Chemco 207
6. Konrad 186

A-Klasa

1. Energetyk 292 - awans do LO.
2. Rzemieślnik I 281 - awans do LO.
3. Polfa 235 - awans do LO.

B-Klasa

1. Złotka Braniewo 273 - awans do A-KL
2. Hornet 252 - awans do A-KL
3. MGOSIR 247 - awans do A-KL

Akademia Liga Brydżowa 1994/95

Wyniki po I semestrze

1. K. Borkowski - UG
2. D. Chmielewski - PG
3. W. Nurczyński - PG
4. R. Machajewski - UG
5. J. Woźniak - PG
Z. Winkiewicz - PG
Najlepszą brydżystką wśród studentek jest p. Aleksandra Filip - UG.

Najbliższy turniej w II semestrze odbędzie się 28 lutego br. w klubie „Kwadratowa” o godz. 17.

CO OKO WIDZIAŁO

To oko widziało dużo, bo jego właściciel, Adrian Świdzicki z Żabianki kawał świata „za chlebem” przemierzył. Przy tym aparat jest jego nieodłącznym pomocnikiem. I tym razem, kiedy na pokładzie tankowca pojawiła się szarańcza, utrwalił jej obecność i żarłoczną naturę. Groźne szkodniki tym razem zawiodły się jednak, gdyż zieleni na pokładzie jest tylko farba olejna...

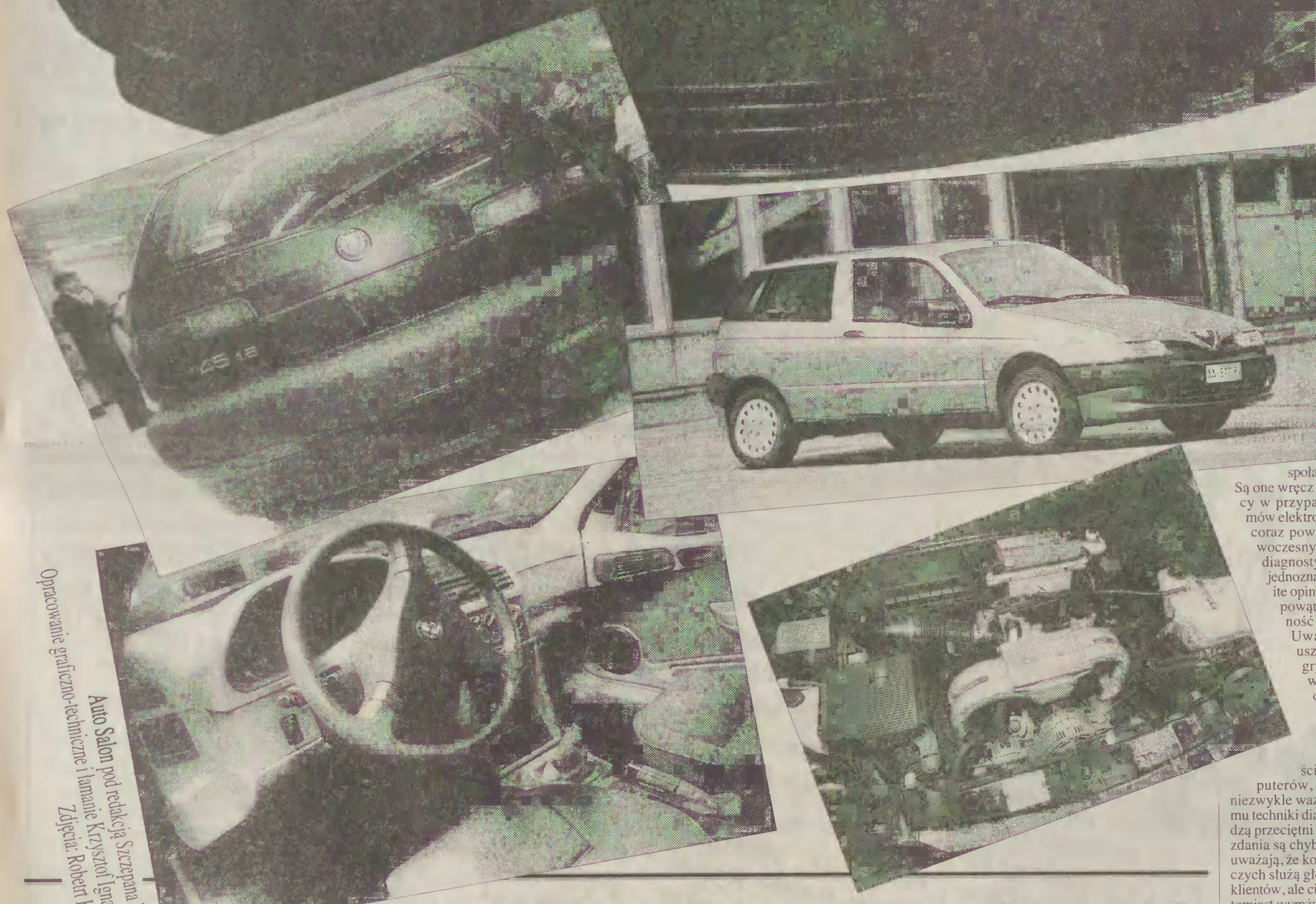
W poniedziałek 27 lutego zamykam ostatecznie termin przyjmowania prac związanych z - podobno trudnym - tematem „Karnawał-zabawa”. Przypomnę, że format zdjęć nie może przekraczać 18 x 24 cm, ale odstępstwa od proporcji w dół są dopuszczalne.

Maciej Kostun

AUTO SALON

ALFA ROMEO 145

Opracowanie graficzno-techniczne i tłumaczenie Krzysztof Ignatowicz
Zdjęcia Robert Kwiatkiewicz

Jak już informowaliśmy, w Gdańsku odbył się pokaz nowego modelu alfa romeo 145. Zwykle samochody tej firmy budzą ogromne zainteresowanie ze względu na bardzo eleganckie kształty wyróżniające je spośród innych aut. Tym razem jest podobnie. Już na pierwszy rzut oka widać, że sylwetka auta może budzić emocje.

Ma ona kształt bardzo ściętego w części przedniej klina, ale to jeszcze nie wszystko. Dolna krawędź przednich, bocznych okien jest... falista. Z kolei przednie reflektory alfy przypominają przemyślane oczy. Tył samochodu też jest niekonwencjonalny. Wystarczy wspomnieć o pięciokątnej szybie i dość oryginalnych lampach tylnych. Już z tego krótkiego opisu może wypływać wniosek, że tego rodzaju stylizacyjne „fanaberie” trzeba przyjąć z określoną dozą wyrozumiałości. Może trochę trudniej natomiast zrozumieć intencje konstruktorów i stylistów tego nadwozia. Prawdopodobnie głównym motywem ich działań była chęć wyróżnienia alfy spośród modnych, a jednak szarych sylwetek aut, które jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki upodabniają się obecnie do siebie. Godnym podkreślenia faktem jest również to, że mimo małej dozy ekstrawagancji w stylizację nadwozia, we wnętrzu samochodu jest bardzo dużo miejsca, co sprawia, że odczuwa się w nim dużą swobodę ruchów i wygodę jazdy. Inną wreszcie cechą nowego modelu alfy jest niewątpliwie jej duża funkcjonalność. Ten średniej wielkości samochód może się poszczycić pojemnym bagażnikiem (320 l). Tylnie drzwi można otwierać z miejsca kierowcy. Dobrze rozwiązano wentylację wnętrza auta o czym m.in. świadczą specjalne dysze nawiewu powietrza w obrębie tylnych siedzeń. Trójdzienny samochód ma 4,09 m długości, 1,71 m szerokości, a jego wysokość wynosi 1,43 m. Auto to ma doskonały współczynnik oporu powietrza wynoszący 0,32. Może być wyposażone w silniki o pojemności 1,4 l, 1,6 l lub 1,7-16V. Pojazd z silnikiem o pojemności 1,6 l zużywa wg DIN w ruchu miejskim 10,1 przy prędkości 90 km/h 6,1 i przy 120 km/h 8,2 l paliwa na 100 km. Konstruktorzy nowego modelu alfy dużą wagę przyłożyli do spraw bezpieczeństwa. Poduszka powietrzna dla kierowcy, system ABS, napinacze pasów bezpieczeństwa, wzmocnienia boczne w drzwiach stanowią seryjne wyposażenie. Seryjnie też wyposaża się te samochody w autolarmy, blokadę antywłamaniową, kierownicę o regulowanej wysokości, elektrycznie podnoszone szyby z przodu, centralny zamek itp. Trzeba przyznać, że jak na samochód tej klasy jest tego sporo. Dodajmy jeszcze, że dzięki dobrze zaprojektowanemu zawieszeniu i precyzyjnemu układowi kierownicemu samochód dobrze zachowuje się na drodze, jest mało podatny na działanie wiatru i stosunkowo cichy. Pierwsze oceny alfy romeo 145, zarówno ze strony fachowców, jak i w testach drogowych, są niewątpliwie pozytywne. Na bardziej wszechstronne opinie wynikające z eksploatacji tych sympatycznych samochodów trzeba będzie jeszcze nieco poczekać.

(SzK)

Komputer tylko ułatwia diagnozę

Komputery stały się już powszechnym narzędziem pracy. Nie dziwnego, że trafiły one również do warsztatów samochodowych. Znakomicie ułatwiają przy ustalaniu uszkodzeń w różnych zespołach konstrukcyjnych samochodu.

Są one wręcz nieodzownym narzędziem pracy w przypadku skomplikowanych systemów elektronicznych bądź komputerowych coraz powszechniej stosowanych w nowoczesnych autach. Mimo to ich rola w diagnostyce samochodowej nie jest tak jednoznaczna. Krążą na ich temat rozmaite opinie. Starzy fachowcy nie raz wręcz powątpiewają w obiektywną skuteczność tego rodzaju narzędzia pracy. Uważają, że w diagnozowaniu uszkodzeń najważniejszą rolę odgrywa ludzka praktyka i wiedza warsztatowa. Większy umiar zachowują w tym względzie elektrycy. Ich zdaniem, jedno nie wyklucza drugiego. Nie należy więc tworzyć mitów o nieomal nadprzyrodzonych właściwościach współczesnych komputerów, ale faktycznie stanowią one niezwykle ważny element racjonalnego systemu techniki diagnostycznej. Co na ten temat sądzą przeciętni użytkownicy samochodów? Ich zdania są chyba najbardziej podzielone. Jedni uważają, że komputery w warsztatach naprawczych służą głównie wyłudzeniu pieniędzy od klientów, ale ci są chyba w mniejszości. Inni natomiast wyrażają pogląd, że najważniejszą sprawą jest osobista wiedza diagnosty, który z pomocą komputera rzeczywiście dokładniej i szybciej określa przeróżne uszkodzenia oraz podpowiada sposoby ich naprawy. Potrzebna jest tu jednak duża kultura techniczna ludzi obsługujących nie tylko komputery, ale i... klientów. Z serią pytań związanych z tymi sprawami i zwrócićmy się do diagnosty-praktyka, inżyniera Bogdana Rozkosza, wykonującego te funkcje w punktach serwisowych Forda (BIG Auto Handel), Renault, Toyoty i Volvo w Gdańsku.

Nie czy są jakieś szczególne przypadki, kiedy należy bezwzględnie korzystać z usług komputerów diagnostycznych?
Zwykle postępujemy tak wówczas, gdy analiza lub rejestracja danych pochodzących z określonego układu samochodu nie jest możliwa przy zastosowaniu dotychczasowych tradycyjnych metod diagnozy. Trzeba z nich korzystać również w każdym przypadku, gdy w samochodzie istnieje samoczynna kontrola błędów zapisywana w wewnętrznej pamięci układu sterującego np. wtryskiem paliwa, automatyką skrzyni biegów, współpracującą z poduszką powietrzną itp. Tak należy postępować również wtedy, gdy w aucie zadziałają układy przeznaczone do sygnalizowania błędów.

Jednak przydatność komputera do tego rodzaju badań może być też chyba różna?
Oczywiście, zakres badań i ich dokładność są jakąś miarą przydatności danego komputera do określonego celu. Są też jakieś inne możliwości danego komputera w tym czy innym zakresie. Na ogół producenci komputerów diagnostycznych określają bardzo szerokie zakresy ich zastosowań.

Jakie są główne zalety zastosowania komputerów w diagnozowaniu zespołów samochodowych?
Jest ich niewątpliwie wiele. Wylicze tylko te najważniejsze, a więc możliwości odczytu danych oraz ich analiza, natychmiastowe zbadania przy zastosowaniu konwencjonalnych metod diagnostycznych, szybkość uzyskiwania wyników oraz łatwość ich archiwizacji, pomiaru wielu zmiennych w czasie rzeczywistym” umożliwiające postawienie trafnej diagnozy rodzaju i zakresu uszkodzenia.

Istotnym problemem jest jednak właściwa interpretacja wyników uzyskiwanych z pomocą komputera. Czy punkty serwisowe dysponują odpowiednią dokumentacją, która ułatwia te zadanie?

- W przypadku autoryzowanych punktów serwisowych z pewnością tak, gdyż posiadanie komputerów diagnostycznych oraz odpowiednich kompletów dokumentacji przeznaczonych dla poszczególnych wersji samochodów jest jednym z warunków utrzymania tejże autoryzacji. Inną jednak sprawą jest zakres wykorzystywania nowoczesnej techniki diagnostycznej w codziennej pracy punktów serwisowych. Z tym bywa różnie...

- Na to mają zapewne wpływ również klienci punktów serwisowych. Często zastanawiają się oni, czy ze względu na koszty warto np. zlecać wykonanie pełnych komputerowych testów diagnostycznych...

- Test komputerowy ma za zadanie wykrycie przyczyny uszkodzenia. Rzeczywiście, nie przeprowadzanie pełnego zakresu badań może mieć niewielki wpływ na koszt usługi. Jednak wykonywanie tylko części badań testowych ze względu na niższą cenę takiej usługi jest po prostu zwykłym nieporozumieniem. Bardziej w tym przypadku istotne elementy ceny to np. czas zużyty na podłączenie całego układu diagnostycznego oraz jakaś cząstka amortyzacji sprzętu komputerowego. W dużo mniejszym stopniu o wysokości ceny decyduje czas zużyty na cały test.

- Czego się nie da wykryć z pomocą komputera?

- Komputer jest tylko narzędziem służącym analizowaniu i archiwizowaniu danych dostarczanych przez poszczególne czujniki. Stąd wniosek, że gdyby wyposażać zestaw diagnostyczny we wszystkie odpowiednie czujniki, wówczas byłby on zdolny do kompleksowych badań wszystkich układów w samochodzie. Osobiście nie znam jednak ani takiego zestawu, ani firmy, która by miała takie pełne możliwości.

- Czy zdarzają się częste uszkodzenia samochodowych układów elektronicznych spowodowane niefachową obsługą lub naprawą?

Moje praktyczne obserwacje dowodzą, że uszkodzenia elektronicznych układów sterujących w samochodach są głównie spowodowane niefachową obsługą. Następną grupę stanowią uszkodzenia powstające w wyniku rozmaitych kolizji i wypadków drogowych. Ryzyko powstawania uszkodzeń potęguje się również z wiekiem i kilometrowym przebiegiem samochodu. Zwykle ryzyko to narasta po przebiegu 70 tys. km. Normy amerykańskie przewidują przebiegi nawet w granicach 150 tys. km. Z wymienionych przyczyn powstaje ok. 90 proc. wszelkich uszkodzeń w układach elektronicznych.

- Dotychczas mówiliśmy o zaletach diagnostyki komputerowej. Ma ona zapewne również swoje wady, a jej stosowanie niewątpliwie towarzyszą rozmaite trudności...

- Oczywiście. Do nich można zaliczyć np. nieco wyższą cenę tych usług, a osoba obsługująca komputer musi mieć duży zakres wiedzy. Związane z tym jest również konieczność właściwej interpretacji uzyskanych wyników badań. Ponadto komputer analizuje i wychwytuje błędnie w kontrolowanych układach wszelkie odchyłki od norm. Nie dla wszystkich ta wiedza jest przyjemna. Czasami użytkownicy aut wolą raczej nie wiedzieć o takich odchyleniach, bo to dodatkowy kłopot np. przy podejmowaniu decyzji o naprawie, zakupie auta itp.

- Stąd chyba wnioszek o niezwykle ważnej roli, jaką spełnia interpretacja uzyskanych wyników. Czy przeciętna obsługa komputerów w punktach serwisowych jest do tego dobrze przygotowana?

- Uważam, że sama obsługa komputera w gruncie rzeczy nie jest wcale trudna. Natomiast właściwa interpretacja uzyskanych wyników oraz ustalanie zakresu naprawy zależy oczywiście od osoby wykonującej te czynności. Myślę jednak, że to już odrębny temat łączący się z faktycznym sposobem przeprowadzania testów oraz informowania klienta o wynikach uzyskanych z ich droga.

- Dziękujemy za rozmowę. Szczepan Kryda

Uboga końcówka

Nowości '95

Pozostało nam już niewiele spośród firm, które zapowiadają swoje modelowe nowości. W br. Rover dostarczy na rynek nową „setkę”, czyli auto o długości 3,5 m bardzo zbliżone do małej hondy. Na jesień pojawi się następca modelu 200 zbudowanego w oparciu o hondę domani. SEAT wyeksplloatował swe siły w ubiegłym roku i w 1995 r. raczej nas nie zaskoczy nowościami. Skoda to oczywiście felicia, prawdopodobnie również w polskim wydaniu, gdyż jest zapowiadany montaż tych wozów w Antoninku. Subaru anonsuje zmianę modelu justy.

Nieco ciekawiej zapowiada się premiera nowego modelu swifta, oczywiście w wydaniu firmy Suzuki. Ma to być samochód nieco większy od swego poprzednika. Również Volkswagen nie zapowiada tym razem większych rewelacji. Chociaż w naszym kraju i nie tylko, za taką rewelację można uznać wchodzący na rynek nowy model polo. Budzi on żywe zainteresowanie, bo nadal jest to najmniejszy samochód Volkswagena, a w swym nowym wydaniu jeszcze bardziej jarzy się on przeciwieństwem doskonałym golfem. Jest też zapowiadane wejście na rynek minivana VW sharan. Koncern Volvo ma zaowocować przy współpracy z Mitsubishi model pośredni pomiędzy obecną „400” a „800”. Na razie jeszcze nie wiadomo jakie ów model będzie nosił oznaczenie. W sumie, tak jak zapowiadaliśmy na początku, rok 1995 na europejskim rynku nie będzie obfitował w nowe modele samochodów.

(SKra)

Gdzie kradną najczęściej?

Na razie jeszcze nie wiadomo które miejsce w Europie zajmujemy pod względem liczby skradzionych samochodów. Tego rodzaju statystyki pojawiają się na łamach fachowej prasy nieco później. Na razie wiemy gdzie kradnie się najczęściej aut w naszym kraju.

Otóż łącznie w 1994 r. skradziono w Polsce 35 tys. samochodów, z tego odzyskano 17 tys. Na szczycie złodziejskiej listy nadal znajduje się... fiat 126p. Tuż za nim lokuje się polonez. Potem giną samochody określonych marek w następującej kolejności: volkswagen, mercedesy, BMW, audi, lady,

skody, fordy i ople. Jak widać trudno na podstawie tej listy doszukać się jakiejś logiki w złodziejskich poczynaniach. Kradnie się bowiem zarówno auta mało warte (np. syrenki) jak i najdroższe modele. Wbrew pozorom nie można tu mówić o faworyzowaniu określonych marek lub wersji samochodów.

Często kradnie się to, co najłatwiej w ręce wpada. Zdarza się jednak, że taka kradzież jest poprzedzona dość gruntownym rozpoznaniem. Najczęściej są kradzione auta w województwach: warszawskim (15 172), gdańskim (4349), katowickim (3633), łódzkim (3450) i wrocławskim (1083). Z danych

tych można wysnuć tylko ogólny wniosek, najbardziej na kradzież są narażone auta w dużych aglomeracjach. Chociaż i w tym przypadku trudno doszukać się jakiejś logicznej zależności związanej z liczbą użytkowników aut w danym regionie. Zresztą, w kwestii kradzieży samochodów mniej się liczą wszelkie statystyczne zależności. Ważniejszy jest natomiast stopień ryzyka. Wiadomo, że w naszym kraju jest on bardzo duży i to jest w tej kwestii najsmutniejsze.

(SzK)

Na giełdach ożywienie

To zresztą nie nadzwyczajnego, bo przedwiośnie zwykle jest u nas okresem wymagającego się ruchu na giełdach samochodów używanych. Takie symptomy dały się zauważyć szczególnie na największej giełdzie w naszym kraju. Chodzi tu oczywiście o giełdę w Słomczynie. Obserwatorzy zgodnie podkreślają, że nadal największym zainteresowaniem cieszą się samochody krajowe, ale wcale nie najnowsze. Są np. poszukiwane „maluchy” w wieku powyżej 8-9 lat, mocno już przechodzone FSO 1500 oraz polonezy. Nadal najbardziej interesującą ofertę stanowią samochody w cenie poniżej 12 tys. zł. Droższe od nich sprzedaje się z trudem dopiero po natrafieniu na amatora. Trudno więc na początku bieżącego roku odnotować jakieś nadzwyczajne zmiany na rynku samochodów używanych. Nadal w gruncie rzeczy o popycie na określone marki i roczniki samochodów decyduje nie tyle ich stan techniczny, co cena oraz prawdziwość ich dokumentów. Wygląda na to, że kupujący jakby z góry się już godzą, że za stosunkowo „małe pieniądze” trudno coś porządnego kupić.

(kr)

W Niemczech

Bilans kradzieży aut

W 1994 r. skradziono w Niemczech 142 113 samochodów, czyli o 1944 (1,4 proc.) mniej niż w rekordowym roku 1993. Do nieznacznego zmniejszenia kradzieży przyczyniło się kilka czynników. Przede wszystkim więcej niż niegdyś aut opuszcza wytwórnię z fabrycznym zabezpieczeniem w postaci alarmów i różnych „odcinaczy” zapłonu, rozruchu itp. Wykrywaniu przestępstw lepiej służą wzmocnione graniczne kontrole oraz ściśle współpracująca ze służbami granicznymi z sąsiedzią krajów. Ograniczeniem kradzieży aut sprzyja też przebudowa przejść granicznych pod kątem sprawnej rejestracji odprawy celnej i kontroli granicznej samochodów osobowych. Niemieckie władze zapowiadają dalsze zaostreżenie kontroli mierzących do szybkiego i skutecznego wykrywania wszelkich kradzieży samochodowych.

(kr)

MERCEDESY W KONTYNGENCIE '95

MERCEDESY KLASY COMPACT

Z BARDZO BOGATYM WYPOSAŻENIEM SERYJNYM ZAPEWNIĄCYM:

BEZPIECZEŃSTWO

- ABS
- poduszka powietrzna dla kierowcy i pasażera
- zagłówki z przodu i z tyłu
- pasy bezpieczeństwa z napiętnaczami
- tłumienie drgań w układzie kierowniczym
- hamulce tarczowe na 4 koła
- kontrolowane strefy zgniotu

Mercedes-Benz

KOMFORT

- zamek centralny
- wspomaganie układu kierowniczego
- pneumatyczna regulacja zasięgu reflektorów z wnętrza samochodu
- ogrzewane lusterka zewnętrzne
- ogrzewana szyba tylna
- elektryczna regulacja położenia lusterek z wnętrza samochodu
- wielostopniowa regulacja położenia fotela kierowcy

NOWE, NIŻSZE CENY

C 180 już od 42.557 DM plus VAT

INFORMACJA I SPRZEDAŻ: 80-855 GDAŃSK, Wały Piastowskie 1, tel. (0-58) 37-46-94, 37-46-36, fax (0-58) 31-95-45; 77-300 CZŁUCHÓW-RYCHNOWY, tel. 412-74, fax 424-70.

POSTAW NA JAKOŚĆ
POLSKA ASTRA

KONTYNGENT '95 NA START!

CORSA VECTRA ASTRA CALIBRA
OMEGA FRONTERA

Ceny już od 15 500 DM

OPEL

KONOCAR

Salon Serwis
Gdańsk-Brzeźno
ul. Łoży 80 A
tel./fax 43-52-66 43-52-67

Opel Dealer

Salon informacyjny
Gdańsk
Targ Drzewny 12/14
tel. 31-54-22PRZEDSIĘBIORSTWO MOTORYZACYJNE "AUTO-GDAŃSK" Spółka z o.o. dealer FSO
Gdańsk ul. Gen. J. Hallera 132 (dawny Polmosbyt - wejście od ul. Grudziądzkiej)

FSO POLONEZ - samochód na Twoją kieszeń

Zyskasz

- największą w Trójmieście ofertę samochodów po cenach fabrycznych
- fanie części zamiennych
- AC i NW tylko 500 zł

- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny
- ubezpieczenie OC - gratis
- raty, leasing, gotówka
- atrakcyjny system ratowy w AUTO-KONSORCJUM

PONADTO - w ofercie samochody marki POLONEZ TRUCK St, LB, DC i PN CARGO

Zapraszamy codziennie od 8.00 do 17.00, sobota od 9.00 do 13.00, tel. 41-67-18

HONDA

Kontyngent '95

NOWA CIVILIZACJA

Nowy poziom bezpieczeństwa

unikalne i rewolucyjne rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa

Nowy komfort

bogate wyposażenie

Nowa elegancja

wspaniała sylwetka i luksusowe wnętrza

Nowy duch pod maską

dynamiczny silnik o aluminiowej konstrukcji - 1,4 l, moc 90 KM, sterowany komputerem

Nowa Honda CIVIC

PM "AUTO-GDAŃSK" - Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Gen. J. Hallera 132, tel. 41 67 18
- Gdynia, ul. Abrahama 36 (od strony Władysława IV), tel. 21 68 23

DNI OTWARTE piątek 17 lutego godz. 9-19, sobota 18 lutego godz. 9-16

RENAULT

Bezpośrednio z fabryki

GRATIS DODATKI

KONTYNGENT '95

- ☐ RENAULT TWINGO
- ☐ RENAULT CLIO
- ☐ RENAULT 19
- ☐ RENAULT LAGUNA

- ☐ RENAULT SAFRANE
- ☐ RENAULT ESPACE
- ☐ RENAULT DOSTAWCZE
- ☐ CZĘŚCI ZAMIENNE-Serwis

☐ oleje elfG. Cerkaski - TEL - Tel. 51-52-50
Sopot, al. Niepodległości 643Agenta
Celnego

Rozpoczęcie: 26 lutego godz. 9

Maklera

Rozpoczęcie: 11 marca godz. 9

P.W. Rotex, Długi Targ 1-7
31-68-41
46-33-88 47-87-97EUROPEJSKI
FUNDUSZ
LEASINGOWYPIENIĄDZE
ROZMNAŻAJĄ SIĘ
PRZECZ...

LEASING

GDAŃSK, ul. Heweliusza 11
tel. 42 64 62
31 42 47
fax 31 05 93GDYNIA, ul. Ślaska 35/37
tel./fax 21 14 63Biały konkurs á la
Planta

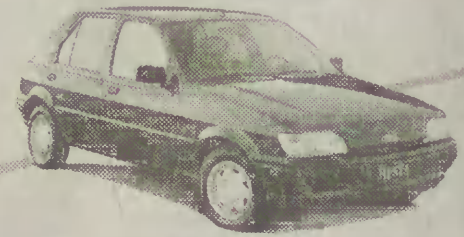
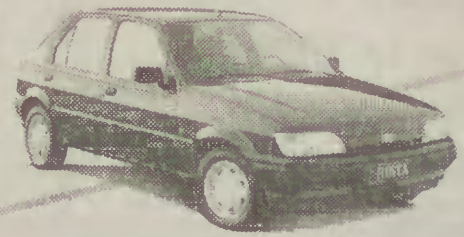
Planta zagościła już w naszych kuchniach. Ten neutralny w smaku, biały tłuszcz roślinny, pozwala w pełni docenić walory smakowych potraw. Smakoszki do wzięcia udziału w białym konkursie: należy z przedniej części opakowania Planty wyciąć wizerunek szefa kuchni i wraz z wypełnionym kuponem konkursowym przesać go na nasz adres.

Konkurs potrwa od 17 grudnia 1994 do 11 marca 1995. W tym czasie odbędzie się wśród wszystkich uczestników trzykrotne losowanie nagród, trzech Fordów Fiesta z firmy BIG-Autohandel. Dodatkowe nagrody zostaną rozlosowane wśród autorów najciekawszych i najzabawniejszych nazw dla produktu biały tłuszcz.

Nasz adres: Planta UP-4 skrytka pocztowa 39, 00-987 Warszawa. Ogłoszenie wyników w Gazecie Wyborczej nastąpi w dniach 15.02, 15.03, 15.04 1995.

Czym różni się Planta od smalcu?

Wymyśl krótką nazwę na "biały tłuszcz roślinny".
imię i nazwisko
adres

BIG-AUTOHANDEL

SAMOCHÓD DLA KAŻDEGO!

Od trzech lat prowadzimy tani, konsorcyjny system kredytowo-ratalny na zakup aut nowych i używanych.
Przyjdź lub zadzwoń do nas!

GDĄSK, ul. Grunwaldzka 258 tel. kom. 090202349 w komisie Big Autohandel
ELBLĄG, ul. Żeromskiego 3a, tel/fax 34 14 68
WARSZAWA, ul. Gen. Zajączka 1/5, tel/fax: 39 14 99
KRAKÓW, ul. Zakopiańska 288, tel/fax 67 62 26, 67 68 60

BIG-Autohandel
Autoryzowany Dealer

poszukuje kandydatów na stanowisko

SZEFA SERWISU

od kandydatów oczekujemy:

- ☑ wykształcenia kierunkowego
- ☑ doświadczenia zawodowego

oferujemy:

- ☑ ciekawą pracę w młodym zespole
- ☑ atrakcyjne zarobki
- ☑ możliwość dalszego rozwoju wraz z naszą firmą

zainteresowane osoby prosimy o osobiste składanie ofert (życiorys + 1 zdjęcie) w sekretariacie firmy

BIG Autohandel, ul. Czarny Dwór 12, 80-365 Gdańsk

Glazura i terakota
PEŁNE WYPOSAŻENIE ŁAZIENEK

ATLAS

KLEJE DO GLAZURY

TEL / FAX 43 - 28 - 70, 43 - 28 - 72 w. 33

UL. MARYNARKI POLSKIEJ 59, 80 - 557 GDAŃSK

OTWARTY od 10 do 18 sob. od 9 do 14

ZIELONA KARTA DO USA

TAK! ty i twoja rodzina możecie legalnie przebywać i pracować w USA

Amerykański departament imigracyjny przyznał prawo stałego pobytu i pracy dla ludzi z różnych państw, w tym także z Polski. 55 000 wiz zostanie rozlosowanych w oficjalnym biurze Loterii Zielonej Karty przy Amerykańskim Rządzie. Prawie każdy może się zakwalifikować — nie musisz nawet posiadać pieniędzy zdeponowanych w banku.

ZADZWOŃ A OTRZYMASZ POTRZEBNE INFORMACJE!

ŚPIESZ SIĘ - OFERTA BĘDZIE WKRÓTCE NIEWAŻNA

00-469-469-5171

Centralny Ośrodek Sportu

Oddział we Władysławowie, ul. Sportowa 17/21

ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż autokaru marki "TAM"

rok produkcji 1987
- cena wywoławcza 30.000 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 7.03.1995 r. o godz. 10.00 w sali 331 na terenie COS.

Przystępujący do przetargu winni wpłacić do kasy ośrodka wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej - najpóźniej 1 godz. przed przetargiem.

Bliższe informacje można uzyskać pod numerem 740-411 w. 311.

W cenę wliczony jest podatek VAT.

Sprzedawca zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu bez podania przyczyn.

DET NORSKE VERITAS CLASSIFICATION

Our Client, DET NORSKE VERITAS, is one of the leading global classification bureaus. The main activities of DNV include: issuance of construction and classification rules for ocean-going vessels, floating docks, offshore drilling units and supervision of ships under construction, during their operation and repair. Due to increased demand for DNV's services world wide, our Client is currently looking for candidates for the positions of:

SHIP CLASSIFICATION SURVEYORS
in Poland, China or South Korea
(ref. code CR/L1/SUR)

Suitable candidates will ideally be male, between 30 - 40 years of age and will hold an engineering degree, preferably in naval architecture or mechanical engineering. They are required to have 5 - 10 years of practical experience with Shipyard, Ship Design Office or Classification Society dealing with technical or operational ship matters. The suitable candidates should be independent, hard working and creative persons with motivation to relocate abroad. High morale and integrity are absolutely essential. Persons with managerial skills will be welcomed. Good command of English is also expected from the candidates.

Our client offers the successful candidates:

- training in Poland and Norway,
- a competitive salary and benefit package,
- a very good expatriate remuneration package linked to temporary assignments in Asia with a possibility for return position in Poland afterwards,
- the opportunity of long-term career prospects within an international environment.

Ernst & Young has been appointed as the Company's recruitment consultant. All interested candidates are kindly requested to send their applications together with a comprehensive CV, not later than March 15th 1995, to:

Ernst & Young
Doradztwo Kadrowe
ul. Świętojańska 43/44
80-840 Gdańsk

Please mark your envelope and motivation letter with the reference code mentioned above. All applications will be treated with utmost confidentiality.

ERNST & YOUNG
Doradztwo Kadrowe

ARNHOLDT — BUDROL
RUSZTOWANIA

FUNKCJONALNE * ESTETYCZNE * BEZPIECZNE

OFERUJE RUSZTOWANIA STOSOWANE W:

- BUDOWNICTWIE OGÓLNYM,
- BUDOWNICTWIE PRZEMYSŁOWYM, stoczniach, rafineriach, elektrociepłowniach (np. statki, hale, zbiorniki, kominy)
- KONSERWACJI ZABYTKÓW

100% BEZPIECZEŃSTWA - ISO 9001
ATEST INSTYTUTU MECHANIZACJI BUDOWNICTWA I GÓRNICTWA SKALNEGO

Pruszcz Gdański, ul. Obr. Westerplatte 5,
tel. 82-30-31 w. 291 i 275

J.M. KOMANDOR
AUTORYZOWANY PRZEDSTAWICIEL

GDANSK - WRZESZCZ, ul. PRUSA 2, 41-80-86

- DRZWI SUWANE DO SZAF
- ZABUDOWA WNĘTRZ
- DOWOLNE WYMIARY
- NAJNIŻSZE CENY - RATY

ODPISZESZ TO OD PODATKU

GDANSK: WIELKI MŁYN BOX 54, 31-10-34 w. 382
GDANSK: TARG SIENNY "GILDIA" BOX 102, 31-24-01, 56-19-01
GDANSK: PRZYMORZE "EXTRADOM" ul. BAZYNSKIEGO 1, 52-04-19
SOPOT: ul. Niepodległości 692/694, 51-74-21

GDYNIA: SKWER KOŚCISZKI 13B, 20-59-58
PRUSZCZ GDANSKI: ul. CHOPINA 36, 82-20-71 w. 893
TCZEW: ul. WĄSKA 2, 31-37-84
WEJHEROWO: ul. ŚWIETOPEŁKA 8, 72-05-46

NAJWIĘKSZA W POLSCE HURTOWNIA
SOPOT - KAMIENNY POTOK
al. Niepodległości 962

GLAZURA - TERAKOTA

600 rodzajów i 1000 dekoracji z Włoch, Holandii, Niemiec, Hiszpanii

ARMATURA - SANITARIATY

poniedziałki - piątki godz. 9-18,
soboty 9-16

Nobiles

Szanowni Państwo "Nobiles"

Kujawska Fabryka Farb i Lakierów Sp. z o.o.

zaprasza

od 1 marca 1995 r. do nowo otwartej Hurtowni Fabrycznej "Nobiles" Gdańsk, ul. Toruńska 10

Zapraszamy do zakupów w godz. 8-16

WSIP

WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE
00-950 Warszawa pl. J.H. Dąbrowskiego 8
tel. (0-22) 26-54-51 + 5
fax (0-22) 27-92-80
tłx 81-61-32 WSIP pl

KSIĘGARNIE PATRONACKIE
oferują najnowsze książki
WYDAWNICTW SZKOLNYCH I PEDAGOGICZNYCH

- * poradniki metodyczne dla nauczycieli
- * książki pomocnicze dla uczniów
- * pozycje z zakresu pedagogiki i psychologii
- * książki popularnonaukowe
- * encyklopedie
- * słowniki

Adresy księgarń:

Księgarnia 82-300 ELBLĄG ul. Hetmańska 35/37 tel. 461-21 w. 237
Księgarnia EDUKACYJNA 80-244 GDANSK-WRZESZCZ ul. Grunwaldzka 1 tel. 41-51-19
Księgarnia SEZAM 83-300 KARTUZY ul. Rynek 5 tel. 81-42-59
Księgarnia im. A. Abrahama 84-100 PUCK Pl. Wolności 33 tel. 73-27-95
Księgarnia 83-110 TCZEW ul. Gdańska 33 tel. 31-61-77

Księgarnia QUO VADIS 82-300 ELBLĄG ul. 1 Maja 35 tel. 32-57-91
Księgarnia GULIWER 80-851 GDANSK ul. Podbielańska 1
Księgarnia KSIĘGARENKA 82-200 MALBORK ul. Solna 18
Księgarnia 83-400 KOŚCIERZYNA ul. Wodna 14 tel. 86-45-53
Księgarnia 82-200 KWIDZYN ul. Chopina 14
Księgarnia REMUS 84-200 WEJHEROWO ul. Sobieskiego 260 tel. 72-20-07

Wszelkich informacji o księgarniach udziela:
Dział Marketingu Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych
00-696 WARSZAWA, ul. Pankiewicza 3, tel. (0-2) 628-95-73

FSO
tel. (0-2) 676 21 35

POLONEZ

- szybki zysk

- NAJWIĘKSZA W KRAJU SIĘĆ SERWISOWA
- TANIE CZĘŚCI ZAMIENNE
- BEZPŁATNA CALODOBOWA POMOC DROGOWA - FSO ASSISTANCE
- ROK GWARANCJI BEZ LIMITU PRZEBIEGU
- 2 LATA GWARANCJI NA LAKIER
- 4 LATA GWARANCJI NA KOROZJĘ PERFORACYJNĄ

NADWOZIA
- ATRAKCYJNY SYSTEM RATALNY, SPRZEDAŻ W LEASINGU
LUB PRZYJĘCIE W ROZLICZENIU STAREGO SAMOCHODU
- MAŁY SPADEK WARTOŚCI PRZY ODSPRZEDAŻY
PONADTO
Możesz kupić Poloneza wyposażonego w silnik 1.4 MPI 16 V angielskiej firmy Rover o mocy 103 KM, silniki gaźnikowe, silniki z wtryskiem paliwa, katalizator, silnik Diesla, system wspomagania kierownicy, klimatyzację, centralny zamek i autoalarm, elektrycznie podnoszone szyby, nowy rodzaj siedzeń i tapicerki, felgi ze stopów lekkich i stylizację nadwozia Orciari.

- Ubezpieczenie OC na 1995 rok - BEZPŁATNIE
- AC i NW już od 500 zł / 5,0 mln/

Wygraj z inflacją
- kup go teraz

R-270

NOWOŚĆ PIERWSZY W POLSCE **SKLEP** ZE SKANDYNAWSKIMI SYSTEMAMI WENTYLACJI MIESZKAŃ I BIUR ORAZ **SPRZĘT BHP, P.POŻ.** I DUŻY WYBÓR **ODKURZACZY** **PRZEMYSŁOWYCH**

SWED-POLEXI
"SINOL"

ul. Bażyńskiego 32
80-309 Gdańsk
POLEN
Phone 58-52 45 21
Tel./fax 58-52 49 21

MONA CLASSIC FILIE Hurtownia bielizny **INFORMUJEMY** **O ZMIANIE LOKALU**

Od dnia 27.02.95 r.
hurtownia znajdować się
będzie w Gdańsku,
ul. Czarny Dwór 2 A,
tel./fax 53-12-71 w 314.
Jednocześnie mamy zaszczyt
zaprosić na oficjalne otwarcie
w dniu 27.02.1995 r.
o godz. 10.00.

ANGIELSKO-POLSKA FIRMA **DYSTRYBUCYJNA**

poszukuje Terenowych Przedstawicieli Handlowych
(miasta wojewódzkie) niezbędne zabezpiec.
majątkowe na poczet pobr. towaru min. 50.000 zł,
tel. magazyn min. 10 m², sam. osob./zaoptr.
Wskazany wkład 10.000 zł oprocent.
Pełne informacje - kontakt listowy lub faxowy
"Dystrybucja" - Biuro 00-570 Warszawa
al. Wyzwolenia 10/27, fax (02) 625 64 50

"Społem" PSS w Gdyni wydierza następujące lokale:

1. Bar "Cis" - Gdynia, ul. Pieniężna 8
 2. Bar "Antalek" - Gdynia, ul. M. Reja 19
 3. Bar "Max" - Gdynia, ul. Widna 4
 4. Sklep - Gdynia, ul. Stokowskiego 2
 5. Sklep - Gdynia, al. Zwycięstwa 223
 6. Wytwórnia Wod Gazowanych - Gdynia, ul. Pucka 89
 7. Pomieszczenie w sklepie - Gdynia, ul. Rymska 80g ul. Kwiatkowskiego
- Informacji udziela Dział Administracyjno-Techniczny, tel. 20-32-93.
Oferty proszę składać w Sekretariacie IV piętro, Gdynia, ul. Władysława IV 59
w terminie 14 dni od dnia ukazania się ogłoszenia.

Fabryka Nici "ODRA" Spółka Akcyjna ODRA 67-100 NOWA SÓL ul. Wrocławska 20 tel. (0688) 70241, fax (0688) 74601 tlx 0432148

PRODUCENT NICI I PRZĘDZ
NICI **ODZIEŻOWE**
PRZĘDZE **TECHNICZNE**
PRZĘDZE **SPECJALNE**
PRZĘDZE **ZDOBNICZE**
PRZĘDZE **POLISTROWE**
HURTOWNIA PATRONACKA - CENY PRODUCENTA

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
DORAN
ul. Kraszewskiego 51
82-300 ELBLĄG
tel. (0-50) 33-89-58

ATRAKCYJNA OFERTA OPROGRAMOWANIA
PRZY ZAKUPIE Z KOMPUTEREM

SALON
SPRZEDAŻY:

GDĄSK
ul. Kościuszki 5
tel./fax 058/41 23 04

ZASTRZEGAMY SOBIE
PRAWO ZMIANY
PARAMETRÓW TECHNICZNYCH

INTEL INSIDE AND
PENTIUM PROCESSOR LOGOS
ARE REGISTERED TRADEMARKS
OF INTEL CORPORATION

NIE PRZEGAP OKAZJI!

486 SX/25 PROCESOR INTEL 486 SX/25 MHz,
VESA LOCAL BUS M/IO CARD, VESA LOCAL BUS VGA 1 MB,
4 MB RAM, HDD 210 MB, FDD 1,44 MB / 3,5",
OBUDOWA MINI TOWER Z WYŚWIETLACZEM

486 DX2/66 PROCESOR INTEL 486 DX2/66 MHz,
VESA LOCAL BUS M/IO CARD, VESA LOCAL BUS VGA 1 MB,
4 MB RAM, HDD 340 MB, FDD 1,44 MB / 3,5",
OBUDOWA MINI TOWER Z WYŚWIETLACZEM

P 560 PCI PROCESOR INTEL PENTIUM® 60 MHz,
PLYTA GŁÓWNA INTEL, PCI VGA 1 MB, PCI IDE CONTROLLER,
8 MB RAM, HDD 540 MB, FDD 1,44 MB / 3,5",
OBUDOWA MINI TOWER Z WYŚWIETLACZEM

KLASA S

WSZYSTKIE CENY
W NOWYCH ZŁOTYCH
BEZ PODATKU VAT

ES.COM
COMPUTER

2+3

JEDYNY W POLSCE SYSTEM GWARANCYJNY

2 LATA GWARANCJI NA ESCOM PC + 3 LATA BEZPŁATNEGO SERWISU

RATY BEZ ŻYRANTÓW ORAZ LEASING

OKNA I DRZWI **Z PCV I ALUMINIUM**

FIRMY PROFIL
U NAS NAJTANIEJ

1200 x 1200 - 4 630 000 zł
1500 x 1200 - 4 990 000 zł
PROMOCJA DO 10 MARCA
ul. Świętojańska 45, tel./fax 29-71-73
ZAPRASZAMY 9.00 - 16.00
w soboty 10.00 - 13.00

SKÓRY - odzieżowe, licowe, kożuchowe

OKROINY SKÓR
- odzieżowych, licowych,
kożuchowych.

poleca "Denver", 91-845 Łódź,
ul. Franciszkańska 104/112
tel. 57-54-71.

MORAD

Przedsiębiorstwo
Produkcyjno-Usługowe
Spółka z o.o.

83-300 Kartusy, ul. Gdańska 41
tel./fax 81 23 92; 81 40 02

PRODUKUJEMY

OKNA
DRZWI

WITRYNY,
ELEWACJE
Z ALUMINIUM I PCV

SZKŁO

ZESPOLONE
BEZPIECZNE
ANTYWŁAMANIOWE
KULOODPORNE
REFLEKSYJNE

ATESTY ITB, IMP

PRACA

PRZEWOŹNIKÓW z własnym
transportem do dystrybucji na-
pójów na terenie Trójmiasta
zatrudni producent tel. 82-22-
24 wew. 38 lub 0-90205655

SEKRETARKĘ, 22-39-01
koszul męskich- bluzek dam-
skich, poszukuje do swoich
zakładów produkcyjnych wy-
kwalifikowaną szwaczki, tech-
niczną. Informacja: Tczew ul. Piaskowa 3, tel. 0-
69/316-538

FIRMA "Tango" zatrudni do-
świadczonych i aktywnych
agentów reklamy, wysokie wy-
nagrodzenie, 20-31-15

SERWISANTA sprzętu kom-
puterowego z samochodem
młodego, operatywnego pra-
cownika, Gdynia, tel. 25-11-
24, 51-96-02

FIRMA handlowa zatrudni
osoby z samochodem, 43-72-
52

SPAWACZY PRS w Szczeci-
nie, zakwaterowanie, śniada-
nia, pow. 50.000/godz. 10-91/
627-480

SLUSARZY do pracy na tere-
nie Węglarstwa zatrudni
przedsiębiorstwo prywatne,
22-09-40, 24-88-66

APTEKA zatrudni mgr farm-
acji, 23-12-12

BEL Acoustic zatrudni męz-
czyznę w dziale marketingu
z bieglem angielskim telefon
41-12-09 wew. 35, 10.00-
16.00

BIG Autohandel zatrudni
elektromechanika, kierownicę
mechanika, samodzielnie
sprzedawców, wymagane do-
świadczenie w branży motory-
zacyjnej, spotkanie 27. II,
(16.00), Gdańsk, Czarny Dwór
12

KSIĘGOWĄ do handlowej
spółki z o.o. wymagana prak-
tyka i obsługa komputera tel.
374-309, 8.00-15.00

KSIĘGOWĄ z dobrą znajomo-
ścią pracy na komputerze fir-
ma zatrudni. Tylko pisemne
oferty, Everest (Kadry), 81-537
Gdynia, Łużycka 2

KUCHARZY do Pubu
Gdańsk, do 35 lat, ener-
gicznych, samodzielnych,
z pomysłami- piniel Oferty
nr 98012 B.O. Sopot, Ko-
ściuszki 61

LITERNIKA pisma odręcz-
nego, 53-72-74

MECHANIKÓW i blacharzy
53-61-50 (wieczorem)

OPERATORA węża betoniar-
skiego i tynkarski, Gdańsk ul.
Wschodnia 13

OPIEKUNKĘ (pielęgniarkę)
do niemożliwość- dyspozycyj-
ną, posiadającą telefon,
z okolic Przymorza, tel. 53-24-
46

BIURO nieruchomości Lokum
LTD przyjmie pracowników do
działu sprzedaży. Wymagany
wiek do 35 lat, wykształcenie
średnie, prawo jazdy, 31-22-
36

DOBRE płatna praca, 43-28-
60

DOŚWIADCZONE osoby do
produkcji lamp witrażowych
chałupników również, 22-18-
28

DOŚWIADCZONYCH obuw-
ników, 21-61-27

DYSPOZYCYJNYCH, mło-
dych, z samochodem zatrud-
nię od zaraz, 51-10-38

EKSKLUZYWNY lokal zatrud-
ni kelnerki, 82-46-65, 090 50-
31-39

PRACA

EMERYTKĘ lub rencistkę do
opieki nad dzieckiem 32-24-
17 po 16.00

FIRMA "Da Vinci" producent
koszul męskich- bluzek dam-
skich, poszukuje do swoich
zakładów produkcyjnych wy-
kwalifikowaną szwaczki, tech-
niczną. Informacja: Tczew ul. Piaskowa 3, tel. 0-
69/316-538

FIRMA "Tango" zatrudni do-
świadczonych i aktywnych
agentów reklamy, wysokie wy-
nagrodzenie, 20-31-15

SERWISANTA sprzętu kom-
puterowego z samochodem
młodego, operatywnego pra-
cownika, Gdynia, tel. 25-11-
24, 51-96-02

FIRMA handlowa zatrudni
osoby z samochodem, 43-72-
52

SPAWACZY PRS w Szczeci-
nie, zakwaterowanie, śniada-
nia, pow. 50.000/godz. 10-91/
627-480

SLUSARZY do pracy na tere-
nie Węglarstwa zatrudni
przedsiębiorstwo prywatne,
22-09-40, 24-88-66

APTEKA zatrudni mgr farm-
acji, 23-12-12

BEL Acoustic zatrudni męz-
czyznę w dziale marketingu
z bieglem angielskim telefon
41-12-09 wew. 35, 10.00-
16.00

BIG Autohandel zatrudni
elektromechanika, kierownicę
mechanika, samodzielnie
sprzedawców, wymagane do-
świadczenie w branży motory-
zacyjnej, spotkanie 27. II,
(16.00), Gdańsk, Czarny Dwór
12

KSIĘGOWĄ do handlowej
spółki z o.o. wymagana prak-
tyka i obsługa komputera tel.
374-309, 8.00-15.00

KSIĘGOWĄ z dobrą znajomo-
ścią pracy na komputerze fir-
ma zatrudni. Tylko pisemne
oferty, Everest (Kadry), 81-537
Gdynia, Łużycka 2

KUCHARZY do Pubu
Gdańsk, do 35 lat, ener-
gicznych, samodzielnych,
z pomysłami- piniel Oferty
nr 98012 B.O. Sopot, Ko-
ściuszki 61

LITERNIKA pisma odręcz-
nego, 53-72-74

MECHANIKÓW i blacharzy
53-61-50 (wieczorem)

OPERATORA węża betoniar-
skiego i tynkarski, Gdańsk ul.
Wschodnia 13

OPIEKUNKĘ (pielęgniarkę)
do niemożliwość- dyspozycyj-
ną, posiadającą telefon,
z okolic Przymorza, tel. 53-24-
46

BIURO nieruchomości Lokum
LTD przyjmie pracowników do
działu sprzedaży. Wymagany
wiek do 35 lat, wykształcenie
średnie, prawo jazdy, 31-22-
36

DOBRE płatna praca, 43-28-
60

DOŚWIADCZONE osoby do
produkcji lamp witrażowych
chałupników również, 22-18-
28

DOŚWIADCZONYCH obuw-
ników, 21-61-27

DYSPOZYCYJNYCH, mło-
dych, z samochodem zatrud-
nię od zaraz, 51-10-38

EKSKLUZYWNY lokal zatrud-
ni kelnerki, 82-46-65, 090 50-
31-39

PRACA

EMERYTKĘ lub rencistkę do
opieki nad dzieckiem 32-24-
17 po 16.00

FIRMA "Da Vinci" producent
koszul męskich- bluzek dam-
skich, poszukuje do swoich
zakładów produkcyjnych wy-
kwalifikowaną szwaczki, tech-
niczną. Informacja: Tczew ul. Piaskowa 3, tel. 0-
69/316-538

FIRMA "Tango" zatrudni do-
świadczonych i aktywnych
agentów reklamy, wysokie wy-
nagrodzenie, 20-31-15

SERWISANTA sprzętu kom-
puterowego z samochodem
młodego, operatywnego pra-
cownika, Gdynia, tel. 25-11-
24, 51-96-02

FIRMA handlowa zatrudni
osoby z samochodem, 43-72-
52

SPAWACZY PRS w Szczeci-
nie, zakwaterowanie, śniada-
nia, pow. 50.000/godz. 10-91/
627-480

SLUSARZY do pracy na tere-
nie Węglarstwa zatrudni
przedsiębiorstwo prywatne,
22-09-40, 24-88-66

APTEKA zatrudni mgr farm-
acji, 23-12-12

BEL Acoustic zatrudni męz-
czyznę w dziale marketingu
z bieglem angielskim telefon
41-12-09 wew. 35, 10.00-
16.00

BIG Autohandel zatrudni
elektromechanika, kierownicę
mechanika, samodzielnie
sprzedawców, wymagane do-
świadczenie w branży motory-
zacyjnej, spotkanie 27. II,
(16.00), Gdańsk, Czarny Dwór
12

KSIĘGOWĄ do handlowej
spółki z o.o. wymagana prak-
tyka i obsługa komputera tel.
374-309, 8.00-15.00

KSIĘGOWĄ z dobrą znajomo-
ścią pracy na komputerze fir-
ma zatrudni. Tylko pisemne
oferty, Everest (Kadry), 81-537
Gdynia, Łużycka 2

KUCHARZY do Pubu
Gdańsk, do 35 lat, ener-
gicznych, samodzielnych,
z pomysłami- piniel Oferty
nr 98012 B.O. Sopot, Ko-
ściuszki 61

LITERNIKA pisma odręcz-
nego, 53-72-74

MECHANIKÓW i blacharzy
53-61-50 (wieczorem)

OPERATORA węża betoniar-
skiego i tynkarski, Gdańsk ul.
Wschodnia 13

OPIEKUNKĘ (pielęgniarkę)
do niemożliwość- dyspozycyj-
ną, posiadającą telefon,
z okolic Przymorza, tel. 53-24-
46

BIURO nieruchomości Lokum
LTD przyjmie pracowników do
działu sprzedaży. Wymagany
wiek do 35 lat, wykształcenie
średnie, prawo jazdy, 31-22-
36

DOBRE płatna praca, 43-28-
60

DOŚWIADCZONE osoby do
produkcji lamp witrażowych
chałupników również, 22-18-
28

DOŚWIADCZONYCH obuw-
ników, 21-61-27

DYSPOZYCYJNYCH, mło-
dych, z samochodem zatrud-
nię od zaraz, 51-10-38

EKSKLUZYWNY lokal zatrud-
ni kelnerki, 82-46-65, 090 50-
31-39

PRACA

EMERYTKĘ lub rencistkę do
opieki nad dzieckiem 32-24-
17 po 16.00

FIRMA "Da Vinci" producent
koszul męskich- bluzek dam-
skich, poszukuje do swoich
zakładów produkcyjnych wy-
kwalifikowaną szwaczki, tech-
niczną. Informacja: Tczew ul. Piaskowa 3, tel. 0-
69/316-538

FIRMA "Tango" zatrudni do-
świadczonych i aktywnych
agentów reklamy, wysokie wy-
nagrodzenie, 20-31-15

SERWISANTA sprzętu kom-
puterowego z samochodem
młodego, operatywnego pra-
cownika, Gdynia, tel. 25-11-
24, 51-96-02

FIRMA handlowa zatrudni
osoby z samochodem, 43-72-
52

SPAWACZY PRS w Szczeci-
nie, zakwaterowanie, śniada-
nia, pow. 50.000/godz. 10-91/
627-480

SLUSARZY do pracy na tere-
nie Węglarstwa zatrudni
przedsiębiorstwo prywatne,
22-09-40, 24-88-66

APTEKA zatrudni mgr farm-
acji, 23-12-12

BEL Acoustic zatrudni męz-
czyznę w dziale marketingu
z bieglem angielskim telefon
41-12-09 wew. 35, 10.00-
16.00

BIG Autohandel zatrudni
elektromechanika, kierownicę
mechanika, samodzielnie
sprzedawców, wymagane do-
świadczenie w branży motory-
zacyjnej, spotkanie 27. II,
(16.00), Gdańsk, Czarny Dwór
12

KSIĘGOWĄ do handlowej
spółki z o.o. wymagana prak-
tyka i obsługa komputera tel.
374-309, 8.00-15.00

KSIĘGOWĄ z dobrą znajomo-
ścią pracy na komputerze fir-
ma zatrudni. Tylko pisemne
oferty, Everest (Kadry), 81-537
Gdynia, Łużycka 2

KUCHARZY do Pubu
Gdańsk, do 35 lat, ener-
gicznych, samodzielnych,
z pomysłami- piniel Oferty
nr 98012 B.O. Sopot, Ko-
ściuszki 61

LITERNIKA pisma odręcz-
nego, 53-72-74

MECHANIKÓW i blacharzy
53-61-50 (wieczorem)

OPERATORA węża betoniar-
skiego i tynkarski, Gdańsk ul.
Wschodnia 13

OPIEKUNKĘ (pielęgniarkę)
do niemożliwość- dyspozycyj-
ną, posiadającą telefon,
z okolic Przymorza, tel. 53-24-
46

BIURO nieruchomości Lokum
LTD przyjmie pracowników do
działu sprzedaży. Wymagany
wiek do 35 lat, wykształcenie
średnie, prawo jazdy, 31-22-
36

DOBRE płatna praca, 43-28-
60

DOŚWIADCZONE osoby do
produkcji lamp witrażowych
chałupników również, 22-18-
28

OSZCZĘDZANIE TO DŁUGOTRWAŁY I TRUDNY PROCES, PODOBNI JAK MĄDRE LOKOWANIE PIENIĘDZY.

Część Polaków jest rozczarowana funduszami powierniczymi. Dlaczego?

Rozczarowanie w stosunku do funduszy powierniczych bierze się stąd, że fundusze nie są nastawione na szybki, spekulacyjny zysk. A ludzie w Polsce często pragną osiągnąć zysk szybki i wysoki, chociaż odbywa się to kosztem bezpieczeństwa.

Tymczasem fundusze kładą nacisk na bezpieczeństwo powierzonych pieniędzy. Nie ma tu miejsca na tzw. „awanturnictwo finansowe”. Fundusz powierniczy to bezpieczeństwo i wzrost aktywów w dłuższym okresie. Tylko ktoś, kto zna i akceptuje te proste zasady, nie będzie zawiedziony.

Fundusze powiernicze sprawdziły się co prawda w wielu krajach świata, ale czy to oznacza, że zdadzą egzamin także w Polsce? Przecież nasz rynek jest bardzo szczególnym rynkiem.

Jest szczególnie, ponieważ znajduje się w fazie rozwoju, a wielu drobnych inwestorów gra na giełdzie samodzielnie. Jednak to iluzja, że pojedynczy inwestor z niedużym kapitałem i pobieżną wiedzą może się pokusić o skuteczne „granie” na giełdzie. Typ drobnego, bezpośredniego inwestora będzie stopniowo zanikał w miarę komplikowania się rynku papierów wartościowych. Przybywa akcji nowych firm i kolejnych emisji akcji spółek już notowanych, emisji obligacji i bonów komercyjnych dokonywanych przez firmy i władze miast. Wehoda na rynek nowe typy obligacji, system notowań ciągłych, notowania pozagiełdowe...

To tylko przykład, jak łatwo się pogubić komuś, kto nie bardzo się na tym zna. Samodzielny amator nie ma przyszłości. Dlatego wyręczy go profesjonalny pośrednik: fundusz powierniczy

Jak Pani ocenia znajomość Funduszu Pioneer i w ogóle funduszy powierniczych wśród polskiego społeczeństwa?

Pytanie porusza bardzo ciekawą kwestię. O ile bowiem Pioneer jest znany powszechnie i rzadko kto nie odpowie, że jest to fundusz powierniczy lokujący środki w papierach wartościowych, o tyle wiedza o funduszach jako takich jest bardzo mała. Jeżeli np. zapytam studentów, co to jest fundusz powierniczy, to odpowiadają, że jest to taka instytucja jak Pioneer. Ale kiedy użyję określeń „fundusz inwestycyjny” albo „fundusz wspólnego inwestowania”, to nie uzyskuję odpowiedzi.

Tymczasem określeń tych można u nas używać w zasadzie zamiennie. Oznaczają one tę samą formę oszczędzania, kładąc nacisk na różne jej aspekty: inwestycyjny, ponieważ inwestuje głównie w publicznie sprzedawane papiery wartościowe; powierniczy, ponieważ inwestor powierza swoje środki w ręce profesjonalistów; wspólnego inwestowania, ponieważ majątek funduszu tworzy wiele drobnych (w stosunku do całości) sum należących do wielu inwestorów, inwestowanych na wspólny rachunek.

Ponadto rzadko kto odróżnia towarzystwo funduszy powierniczych od funduszu powierniczego. Tymczasem różnica jest zasadnicza. Towarzystwo zarządza jednym lub większą liczbą odrębnych funduszy, które są oddzielone od siebie majątkowo. A więc towarzystwo jest niejako nad funduszem. Potencjalny inwestor powinien trochę poczytać o funduszach, np. koniecznie przeczytać regulamin danego funduszu przed zainwestowaniem - w końcu chodzi o jego pieniądze.

Jak bardzo popularne są na świecie fundusze powiernicze?

Są bardzo popularne i bardzo różnorodne. Jest ich tak wiele, że klasyfikuje się je według wielu różnorodnych kryteriów. Przykładowo, Pierwszy Polski Fundusz Powierniczy Pioneer można scharakteryzować następująco: fundusz inwestujący w papiery wartościowe, mieszany, krajowo-zagraniczny, otwarty, powszechny, akumulacyjny. Na popularność funduszy wpłynęło skomplikowanie rynku finansowego, tysiące emisji, tysiące różnych emitentów wielu różnych instrumentów finansowych.

Pomnażamy Twoje Pieniądze

Jeżeli masz jakieś uwagi, opinie lub pytania, wytnij i wyślij wypełniony kupon lub napisz do nas list.

PIONEER
Intraco 29 piętro
ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa
Renata Wasiłke

imię i nazwisko

kod miejscowość

ulica

numer telefonu

Co, Pani zdaniem, jest zaletą, a co wadą funduszu powierniczego?

Generalnie lokowanie w fundusz posiada więcej zalet niż wad. Samodzielne dokonanie inwestycji, a więc nabycie zestawu odpowiednich aktywów (takich jak np. papiery wartościowe, nieruchomości, lokaty bankowe) i zarządzanie nimi (np. sprzedawanie z zyskiem w odpowiednim momencie) wymaga dużego kapitału, fachowej wiedzy i czasu. Rzadko kto dysponuje tymi trzema atutami równocześnie, przez co zyski z inwestycji są raczej przypadkowe. Natomiast fundusz powierniczy posiada wszystkie te atuty.

Każdy może z nich skorzystać, lokując pieniądze w funduszu. Uczestnik funduszu zapewnia sobie udział w korzyściach z operacji na rynku finansowym, angażując względnie niewielkie pieniądze. Ważną sprawą jest także bezpieczeństwo przeprowadzanych transakcji. Towarzystwa zarządzające funduszami poddane są nadzorowi Komisji Papierów Wartościowych oraz nadzorowi publicznemu poprzez obowiązek publikacji danych, a aktywa funduszu przechowuje niezależny bank-powiernik.

Wadą wielu funduszy, wypływającą zresztą z samego sposobu ich funkcjonowania, jest to, że zarówno w momencie zakupu, jak i umarzania (sprzedaży) jednostek uczestnictwa, uczestnik funduszu nie wie dokładnie, po jakiej cenie je kupuje bądź sprzedaje.

Można mieć oczywiście i inne zastrzeżenia do funduszy: wiele różnych lokat funduszu powierniczego powoduje, że szybki wzrost kursów jednych walorów spowolniony jest wolniejszym wzrostem innych. Stąd uczestnicy funduszu realizują zysk średni, a nie przy wysokim bezpieczeństwie. Podsumowując, jeśli w RFN i Wielkiej Brytanii działa po kilkaset funduszy powierniczych, a w USA kilka tysięcy, widocznie przeważają zalety - rynek zweryfikował tę instytucję pozytywnie.

Jakie korzyści z działalności funduszu powierniczego ma państwo, gospodarka narodowa, skoro np. bony skarbowe, obligacje, akcje mogą być sprzedawane przez inne instytucje, które już w Polsce istnieją?

Fundusze wzmacniają rynek finansowy, zwiększając jego płynność, chłonność i elastyczność. U nas przyczyniają się (na razie tylko Pioneer) do wzmocnienia jakościowo wciąż słabego polskiego rynku finansowego. Występowanie wielu dużych instytucjonalnych inwestorów wpływa na przeciwdziałanie gwałtownym załamaniom rynku, w tym także giełdy.

Oczywiście fundusze mają również wyraźne związki z prywatyzacją, długiem publicznym i kapitałową współpracą z zagranicą. Fundusze są bardzo ważnym nabywcą rządowych papierów

wartościowych, a więc finansują też dług publiczny przeznaczony na stabilizację państwa i rozwój gospodarczy. Nabywanie rządowych bądź prywatnych papierów wartościowych to współfinansowanie gospodarki pośrednio albo bezpośrednio. Tak czy inaczej, fundusze napędzają gospodarkę.

Pioneer pobiera opłatę manipulacyjną w maksymalnej wysokości 5,5%. Wiele osób uważa, że to dużo. Jakiego rzędu opłaty pobierają fundusze na świecie? Na co idzie ta opłata?

Typowa wysokość opłaty manipulacyjnej na świecie wynosi 4%-8%, tak więc Pioneer nie odbiega od standardów światowych. Fundusze zazwyczaj pobierają opłaty albo przy zakupie jednostek uczestnictwa, albo przy ich sprzedaży, albo zarówno przy zakupie, jak i sprzedaży. Pioneer pobiera opłatę wyłącznie przy zakupie jednostek. Wysokość opłaty manipulacyjnej ma m. in. zniechęcić do częstego kupowania i sprzedawania jednostek uczestnictwa, do prób spekulacji na nich. Opłata ta jest jednak głównie przeznaczana na pokrycie kosztów dystrybucji jednostek uczestnictwa, czyli zapewnianie ich dostępności.

Dość rozpowszechniony wśród Polaków jest taki pogląd: inwestowanie w fundusz powierniczy byłoby zachęcające, gdyby realny zysk w funduszu był zagwarantowany na jakimś konkretnym poziomie. Czy taka sytuacja jest możliwa?

Czy fundusz może zagwarantować określony poziom zysków?

Fundusz powierniczy nie gwarantuje poziomu zysków.

Gwarantuje za to zminimalizowanie ryzyka, co jest swoją gwarancją zysków. Lokata w funduszu powinna w dłuższym okresie zapewnić wyższy dochód niż konto bankowe i obligacje, lecz niższy od inwestycji w akcje niektórych spółek na giełdzie.

Co potencjalny klient powinien wziąć pod uwagę przed zainwestowaniem pieniędzy w fundusz powierniczy?

Przede wszystkim cel swojej inwestycji, jej charakter i długość trwania. Nie bez znaczenia jest też profesjonalizm i doświadczenie kierujących funduszem. Uczestnik funduszu powinien zdawać sobie sprawę z tego, że będzie to lokata bezpieczna, chociaż bez określonego z góry dochodu. Np. na lokatę w Funduszu Pioneer powinna być przeznaczona tylko część pieniędzy, i to taka, którą możemy odłożyć na dłuższy okres.

Danuta Drzwagowa, pracownik naukowy w Katedrze Zarządzania Finansami na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Współautorka książki „Fundusze powiernicze” wydanej w 1994 roku przez TNOiK w Toruniu, a także wielu innych książek i publikacji w prasie specjalistycznej. Przez rok studiowała w Wielkiej Brytanii tematykę rynków finansowych.

MOTORYZACYJNE

SAMOCHOŹY powypadkowe i używane, tel. 71-16-80 29414

SAMOCHOŹY terenowy, tel. 52-12-00 29993

SAMOCHOŹY zachodni do 70 min, również po wypadku, tel. 78-35-04 29697

CZĘŚCI ZAMIENNE

FORD: sprzedaż części. Gdynia, Chylińska 155, 23-74-27 24197

AMERYKAŃSKICH aut części: 50% taniej, (0-58) 20-89-47 28339

IMPORT części samochodowych, Procar, Gdynia, Redowska 14A, 22-18-42 28907

KAROSERYJNE: tanio, 29-06-04 27228

USŁUGI MOTORYZACYJNE

AUTOGLAS Gdańsk szyby samochodowe, osłony, elektryczne, szybki profesjonalny montaż, fachowa obsługa. Olwa Grunwaldzka 487, Tel. 52-22-14, 52-28-14 22616

BY calodobowo, również przyjeżdżamy. Miejskie 16, Gdynia, 27-01-24 39400

AUTO-SZYBY, Jaan Superpromocje ceny detaliczne i dla warsztatów - sprzedaż, montaż. Orunia 39-02-20-29 wewn. 230, Jedności Robotniczej 223 (Eltor), Wrzeszcz, 090-508403, 41-49-92, Kościuszki 8. uszki 8. 25558

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

AUTO-SZYBY, Jaan - sprzedaż, montaż, nowe, niższe ceny. Gdynia, 20-49-77, Kapitanińska 4 25566

MOTORYZACYJNE

WYPOŻYCZALNIA "As", Polonezy, Audi, Volkswagony, 56-37-30 "Mechanika Pojazdowa, tani!" 24052

WYPOŻYCZALNIA "Autofest", 29-03-59, osobowe, dostawcze - Polonezy 25093

WYPOŻYCZALNIA - osobowe, lawety, 25-14-92 25139

WYPOŻYCZALNIA aut, 39-28-95 26736

WYPOŻYCZALNIA dostawczych Peugeot, 41-39-24 27693

WYPOŻYCZALNIA Euro Prestige - Polonezy, Peugeot, telefon komórkowy 090-508-588 22925

WYPOŻYCZALNIA Nava samochodów dostawczych, 39-02-20 w. 224, po 17.00 57-65-34 27709

WYPOŻYCZALNIA osobowe, 22-05-47 30742

WYPOŻYCZALNIA osobowe, Żuki, 711-445 29791

WYPOŻYCZALNIA Piast - osobowe, dostawcze, 52-26-33 19089

WYPOŻYCZALNIA Polcop-ik osobowe, dostawcze, 374-573, 374-574, 374-575 29220

WYPOŻYCZALNIA polonów "Trans Bednarski", tel. kom. 090-508-602 22793

WYPOŻYCZALNIA przyczep, lawet 81-83-60, 81-74-41 30006

WYPOŻYCZALNIA samochodów, 31-86-31 w. 50 24077

WYPOŻYCZALNIA Samochodów Dostawczych "Bis", 47-99-24 24590

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

WYPOŻYCZALNIA Mercedes, 41-24-30 27130

USŁUGI

CYKLINOWANIE, układanie, 31-51-27 29461

DEKARSKO - blacharskie, 27-04-07 29739

DOMOFONY, 57-50-49 30106

ELEKTROENERGETYCZNE, 51-69-05 22170

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, VAT, 248-700 27251

ELEKTROINSTALACJE, 24-80-16 27946

ELEKTROINSTALACJE, 71-43-94 27223

ELEKTROINSTALACJE, 23-78-28 27378

ELEKTROINSTALACJE, 56-30-06 25639

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

ELEKTROINSTALACJE, 57-53-84 26209

